

SANDIKLARDA SAKLADIĞIMIZ, DAHA GÜN YÜZÜ GÖRMEMİŞ DÖRT HİKAYEMİZİ HEDİYE EDİYORUZ

HİKAYELERDEN SONRA DA
İÇİNİ GÖRMEDEN SATIN ALMAMAN İÇİN
CEZAEVİ YAŞAM REHBERİ'NİN
İLK 11 SAYFASINI VERİYORUZ

HİKAYELER

Serpil Ünal
Semra Aksoy
Esra Algan
Arif Bilgili

HİKAYELERİN, YAZARLARDAN İZİNSİZ BASIMI, YAYINLANMASI YASAKTIR

ÇAY İÇER MİSİN?

Serpil Ünal

ÇAY İÇER MİSİN?

Bence içmeyin!

En azından Saliha Teyzenin hikâyesini okurken... Belki sonra, hikâyesi bittiğinde güzel demlenmiş, kokusu dumanında tüten, lezzetli bir çayı onunla birlikte yudumladığınızı hayal edersiniz. Belki çantasındaki çay sizin içindir...

Onun hayatı, şekersiz içilen demli çay kadar acıydı.

Zamanla alıştı o da şekersiz çaya, çaresiz...

Saliha, kısa adımlarla tırmandığı yokuşta bedenini dik tutmakta zorlanıyordu. Bacaklarının yorgunluğuna rağmen, küçük beyaz metal tokaları olan, düz, ucuz pazar malı, koyu kahverengi ayakkabılarına bakarak yürümeye devam etti. İki yıl önce mahallede kurulan semt pazarından almıştı. Kızı, onun bu huyuna söylenip dursa da, evladına yük olmak istemiyordu. Çalışmanın ne demek olduğunu zor yoldan öğrenenlerdendi. Hem zor, hem acı, hem kötü hem de... İşte, neyse ne!

Paltosunun omuzlarından kayan yün şalını çekiştirip düzeltti. Rüzgâra karşı yürüdüğünden, boynunun etrafına iyice sarıp, sabit kalması için eliyle sıkıca bastırdı. Sonbahar mevsimi, kışa teslim olacağı günlere hazırlanıyordu. Romatizma da başlamıştı. Erken gelen soğuklarla birlikte ağrıları da katbekat artmıştı. Isınmak için sırtından eksik etmediği yelekler ve hırkalar, aynı zamanda yılların yükünü, çirkinliğini de örter olmuşlardı sanki. İyiydi böyle...

Yüzündeki çizgilerle yarışacak kadar çok çatlakları olan eski çantayı, kolunda geriye doğru itip dirseğine yerleştirdi. Henüz, yolu yarılammıştı ki, mihlanıp kaldı. Yolun ortasında, yokuşun ortasında, zihninin ortasında her şey durdu... Gittiği yöne uzandı ürkek bakışları. Yabancıladı... Tanıdık yüz görme umuduyla etrafına bakındı. İnsanlar, ona çarpmamak için birkaç metre ötesinden geçip gidiyorlardı. Kimi sessizce, kimi söylene söylene, kimisi de söve söve... Yolun ortasında dikilmiş kadından hoşlanmamışlardı.

Birkaç adım geri gitti, birkaç adım yana. Biçare dua etmeyi denedi, beceremedi. En iyi bildiği duaların bile sonunu getiremiyordu. Bir kaç kez denedi, olmadı... Neden buradaydı? Tanıdık bir hisle irkildi... Korku! Gözlerini sımsıkı kapattı. Dudaklarından aman dileyen cümleler dökülmeye başladı.

Ne kadar süreyle, orada öylece durduğunu bilmez haldeyken, hafızasını ele geçiren bulanıklık berraklaşmaya başladı. Neden orada olduğu, güm diye düştü aklına.

Beline vuran ağrı çoğalmış, hem yüreğinin hem de adımlarının gücünü kesiyordu. Eksilen gücüyle birlikte, önünde uzanan yol gözünde büyüdü. "Gelmese miydim acaba?" diye mırıldandı. Çabucak, "Asla! Nasıl düşünürsün bunu?" diyerek, içinden payladı kendini. Ucuz pabuçlarına gömülmüş ayaklarını takip ederken eğdiği başını kaldırıp çevresine bakındı. Değişmişti buralar. Hem de hallice... Yokuş daha mı dikti?

"Senin için Kader... Bizim için..." derken, çantasının fermuarını açıp içeri karıştırmaya başladı. El yordamıyla bulduğu şeye, göz ucuyla baktı. Yaşadığı gönül rahatlığı yüzüne yansımıştı. Tebessümle birlikte ışıldayan gözleri buğulandı. Eski dostuyla buluşacak olmanın heyecanı her yanını sarmıştı. Tekrar yürümeye başladığında, önüne gelişigüzel tabureler konulmuş bakkal dükkânı gözüne çarptı. Az ilerdeydi. Oğlu olacak yaşta bir adam, camekâna dayanmış sokağı izliyor, komşu esnaflarla laflıyordu.

Biraz dinlense iyi olurdu. Sonrasında yola koyulurdu yine. Çok da kalmamıştı zaten. Hatırladığı kadarıyla...

~

“Siz beni anlamıyorsunuz sanırım beyefendi? Bu kadın sabah evden çıktı, bu saat oldu hala yok. Telefonunu da yanına almamış.”

Polis memuru, Mutlu'nun verdiği bilgileri yazdığı ekrandan başını kaldırarak masanın diğer yanında oturan iyi giyimli kadına ve erkeğe göz ucuyla, biraz da umarsızca baktı.

“Niye anlamayayım hanımefendi? Burada işler sizin istediğiniz hızda yürümez. İfadenizi aldık. Kayıp demek için çok erken. Gerekli evrakları yazalım, tutanakları turalım... Meraklanmayın buluruz annenizi...”

Kayıp yaşlı insan hadiseleri, sıklıkla karşılaştıkları bir durumdu. Birçoğu kısa süre içinde ya bir parkta otururken ya da bir yere gitmeye çalışırken, ulaşım güzergâhlarında bulunurlardı. Yıllarını bu mesleğe vermiş biri olarak, kayıp yakınlarının serzenişlerini belli seviyeye kadar anlayışla karşılayabiliyordu. Ama bazıları, ne laftan anlıyordu, ne kanundan ne de kuraldan. Neyse ki; bu kadının sakinleşmesini sağlayan biri vardı yanında, nişanlısıymış. “Sevgilim diyemiyorlar tabi, nişanım diyorlar... Tövbe tövbe!” diye içinden konuşurken, bir yandan da yazıcıdan çıkardığı kâğıtları sıraya koyup, çekmecedan aldığı dosyanın içine yerleştirdi.

Genç kadın, memurun, duygusuz tutumu karşısında, tam adamla zıtlasacaktı ki; Kerem, hızlı davranıp nişanlısının elini tuttu. Şimdi devletin memuruyla ters düşüp işi yokuşa sürmenin âlemi yoktu.

Mutlu, Kerem'in kendisini yatıştırma çabasını anlayışla karşılarsa da, içi içini yiyordu. Emin olmak için yine sordu.

“Alzheimer olduğunu yazdınız değil mi? Sağ elinin üstünde de eskiden kalma kesik izi var, onu da yazdınız mı?”

Polis, az önce dosyaya koyduğu kayıp başvuru formunu okumaya başladı.

“Adı, Saliha. Soyadı, Duman. Yaş, 68. Beyaz tenli. Boy, 1.65. Okuma yazması var. Alzheimer hastası. Sağ elinde kesik izi var. Yürüyüşe çıkıyorum diye evden çıkmış...” Bakışlarını elinde tuttuğu kâğıttan Mutlu'ya çeviren memur, iğneleyici ses tonuyla, “Hem hasta diyorsunuz hem de yürüyüşe yalnız gitmesine izin veriyorsunuz. Sizin de annenize göz kulak olmanız gerekmez mi? Yani madem hasta, o yüzden diyorum...” Hafif bir iç çekişle birlikte polis memuru, yazıyı Mutlu'ya doğru uzattı. “İyice okuyun ifadenizi, sonra da imzalayın.”

Mutlu, imzaladığı ifadesini adama uzatırken, suçlanmış olmaktan duyduğu rahatsızlıkla açıklama ihtiyacı duydu.

“Teşhis çok yeni kondu. Başlangıç aşamasında dedi doktoru...”

Polis, anladığını belli eden baş hareketiyle,

“Burada kalmanıza gerek yok, evinize gidin. Bir gelişme olursa size ulaşıyoruz.”

“Bu kadar mı? Yani yapabileceğiniz bu mu sadece? Yazdık, çizdik, imzaladık bitti mi?” Gözlerini, masanın diğer yanında oturan adama dikmiş, sorusuna cevap vermesini bekliyordu.

Polis, yanıt vermek yerine sandalyesinden kalkarak, elindeki dosyayı pencereye yakın masada oturan görevliye teslim etti. Amirinin anlattıklarını dikkatle dinleyen genç memur, arada kaçamak bakışlarla onları süzüyordu.

Anlaşılan burada işleri bitmişti. Kerem, Mutlu'ya elini uzatıp ayağa kalkmasına yardımcı olurken,

“Babama haber vereceğim. Çevresi geniştir, biliyorsun. O da sordursun, ne dersin canım.”

“Çok iyi olur Kerem. Teşekkür ederim... Beni eve bırakır mısın?”

Genç adam, Mutlu'yu şefkatle omuzlarından kavradı.

“Ben de geliyorum. Yalnız bırakmam seni. Birlikte haber gelmesini bekleriz.”

~

“Evladım, şurada biraz soluklanabilir miyim?” Saliha, eliyle dükkânın önünde duran tabureyi gösterince, bakkal hemencecik buyur etmişti.

“Şeker ister misin? Abla bu soğukta ne işin var sokaklarda senin? Otursana evinde mis gibi...” Adam, elindeki çay bardağını Saliha'nın önüne bırakırken konuşmaya devam etti. “Gir diyorum, girmiyorsun dükkânın içine. Soba yanıyor, ısınırsın. Aç mısın? Bak, açsan söyle, ekmek arası yapayım sana.”

Saliha, hayır anlamında başını salladı.

“Böyle iyi evladım, yok şeker istemem sağ olası çay yetti. Aç değilim, Allah razı olsun. Biraz soluklanayım gideceğim zaten.”

Sıcak bardağı avuçlarıyla sardı. Çok severdi çay içmeyi. Bu sabah kahvaltı ederken de neredeyse bir demlik çayı tek başına içmişti. Kızı çok sevmezdi, o kahve tercih ederdi. Hele geçenlerde aldığı makinede yaptığı envai çeşit kahvelerin lezzetini anlata anlata bitiremiyordu annesine.

Saliha her defasında güler yüzüyle, “İlle de çay.” Derdi.

Parmaklarının arasında tuttuğu çayı yudumladığında, aldığı lezzet gözlerine yansdı.

“Çayın da pek güzelmiş, ellerine sağlık.”

Misafirinun duyduğu memnuniyet karşısında bakkal samimiyetle gülümsedi.

“Afiyet olsun abla. Sattığım çaylardan değil bu. Memleketten bizim. Karadenizliyiz, market çayı içmeyiz biz. Beğendin demek...” Çevik bir hareketle ayaklandı, “Dur bak sana vereyim biraz, evde de demlersin.”

Saliha, itiraz edecek gibi olsa da, adının Seyit olduğunu öğrendiği dükkân sahibi çoktan içeri girmişti. Yaşlı kadın, yol kenarında oturduğu taburede, yokuş boyunca inip çıkan ve meşgul gözükten insanları seyre daldı. Kalabalık aynı gibiydi, belki daha da fazla... İnsanlar da aynı mıydı acaba? Kalabalık düşüncelere dalmıştı yine. Seyit'in elinde küçük bir poşetle geri geldiğini görünce ondan yana döndü.

“Al, buyur abla. Afiyetle iç.”

Saliha, çantasını açıp cüzdanını eline alır almaz Seyit,

“Ama oldu mu şimdi senin yaptığın? İçimden gelmiş ablama hediye veremeyecek miyim?” Elinde tuttuğu küçük torbayı, el çabukluğuyla Saliha'nın hala açık duran çantasına sıkıştırdı. Boşalan çay bardaklarını alırken; “Hayır duası edersin, ödeşiriz... Bir çay daha dökeyim mi?”

“Dök bakalım, evladım. Teşekkür ederim... Rızkın bol olsun.”

Saliha, boyunlarında fotoğraf makineleri asılı bir grup önlerinden geçip giderken tazelenmiş bardaklarla karşısındaki tabureye oturan adama,

“Bu insanlar nereye gidiyor? Turist mi bunlar?” diye sorunca,

“Yok be! Ne turisti abla... Nasıl desem sana şimdi?” Bir an durup düşündükten sonra devam eder. “Abla buralar önceden değişti. Sen bilmezsin de, anlamazsın da... Bu sokağın sonu, taa şeye gider...” Eliyle sokağın sonunu işaret etmişti.

“Neyi bilmem? Nereye gidiyormuş yolun sonu?”

Bakkal Seyit, başını iki yana salladı. Yaşlı ablaya anlatılacak mevzu mu bu diye düşünüyordu.

“Ya şimdi, ablam beni kötü kötü konuşurma... Buralar başka türlü yerlerdi. Hele bu sokağın adı çıktıydı. Ama şimdi temizlendi, gitti o evlerin hepsi.”

Saliha'nın gözleri, kararmış kaldırım taşlarıyla buluştu. Kısık sesle duyduklarını tekrarladı.

“Temizlendi demek... Temizlenmesi iyi olmuş...”

Bakkal, hem yaşlı kadının anlamış olmasından hem de yapılan ‘temizlikten’ duyduğu memnuniyetle devam etti.

“İyi oldu ya. Geçenlerde bakanlar, başkanlar geldi buraya. Görecektin bu sokağın halini. Gazeteciler falan... Kültür sokağı yapacaklarmış oraları. Kültürü mü kalmış o evlerin? Tövbe estağfurullah! Hah işte, kimisi o evlerin resmini çekmeye gidiyor, bilmem ki belki bunlar da onlardandır.” Doğru bulmadığı bu değişimi, yaşlı kadının da onaylamayacağını düşünerek konuşmasına devam etti. “Ben son zamanlarına yetiştim. Uğramazdım dükkâna, babam işletirdi. İnme indi birkaç yıl önce, evde yatıyor o gün bu gün... Şu, covid movid ayağına kapandıydı evler. İyi ki de kapandı. Kadınları çil yavrusu gibi dağıttılar...” Aniden eliyle ağzını kapattı. “Affet abla, neler diyorum ben sana... Bir çay daha içer misin?”

Saliha, Seyit'in söylediklerini yüreği burkularak dinledi. Bittiğinde, omuzlarındaki şalı düzeltip, toparlanmaya başladı. Çantasını koluna geçirirken,

“Yok, sağ olası evladım. Yolcu yolunda gerek. Dinlendim, eksik olma. Babana geçmiş olsun. Çay için de teşekkür ederim, helal et.” Eliyle yolun devamını göstererek, “O dediğin yer, bu yolun sonuydu değil mi?” diye sordu.

“Ee... Evet de... Abla senin ne işin olur orada? Tekin... Tekin değil oralar. İti var, serserisi var... Mesken tuttular boş binaları. Dur ben de geleyim, yalnız gitme.”

“Bir şey olmaz meraklanma. Hadi kal sağlıcakla.” Dedikten sonra Saliha kararlı bir şekilde ayağa kalkıp, yola adımını attı. Gitmeliydi... Şimdi gitmezse belki hiç gidemeyebilirdi.

Attığı her adımı, gözleriyle takip ederken, ucundan pembe ojeli tırnaklarının gözüküğü, yüksek topuklu siyah rujan ayakkabılarla salındığı vakitler geldi aklına. Bir de kırmızı ayakkabıları vardı,

parlak. Bir de ince çorapları... Bir de dantelli donları... Naylon kombinezonları, askılı gecelikleri, boncuk kolyeleri, büyük küpeleri... Ve boyalı yüzü, rujlu dudakları...

~

İpek, son müşterisinin pis kokan terini ve sıvılarını teninden temizler temizlemez, duvara çakılı iki çivi arasına gerdiği çamaşır ipinde, asılı duran külotunu alıp kokladı. Köşede bulunan lavaboda, sabah erkenden beyaz sabunla yıkamıştı. Bacaklarından yukarıya çekerek, hızlıca giydi. Yıllar sonra beyaz sabun kokusuna tahammül edemeyeceğini bilmeden her türlü temizliğini bu sabunla yapardı. O koku, annesinin arka bahçede odun ateşinde kaydattığı beyaz çamaşırını hatırlatırdı. Çocukluğu, uzaklardan gelir kucaklardı onu. Kim olduğunu unutmaz ama ne olduğunu unutmurdu o kokunun saflığında.

Çarşafı eliyle düzeltti. Pikeyi katlayıp ayakucuna koydu, yastığı ters çevirdi. Yatağın yanında, kullanılmış kâğıt peçeteleri parmaklarının ucuyla toplayıp, çöp kovasına attı. Matlaşmış, rengi gri-yeşile çalan lavaboda ellerini dirseklerine kadar tekrar beyaz sabunla yıkadı. Kısa askılı elbisesini düzeltti. Komodinin yanında çıkardığı yüksek topuklu ayakkabıları ayağına geçirdi.

Taş merdivenlerden alt kata inerken, holde iç çamaşırılarıyla ayakta dolanan, aynı yazgıyı paylaştığı kadınlar, pencereden içeriye seyreden erkekleri baştan çıkartacak tavırlar sergilerken evin önü, içerisini görmek için birbirleriyle itişen her yaştan erkekle doluydu.

İpek, son basamağa geldiğinde, on dört numaralı bu evden sorumlu Sümbül Kadın'ın sesini duydu.

“İpeekk! Ne bok yiyorsun iki saat yukarıda. Elinizi çabuk tutun, demiyor muyum ben size?” Eliyle kapıyı işaret ederek konuşmaya devam etti. “Heriflere baksanıza, zor tutuyorum hepsini burada. Hadi hadi...” Kanepede oturan genç kıza yöneldi. “Kaderrrr! Kız orospu, ne bakıyorsun? Çık yukarıya, müşteri gönderiyorum... Cilve yap kız azıcık... Şikâyet geliyor senden. Keserim valla yevmiyeni, ona göre!”

Kader, henüz 23 yaşındaydı. Ciliz denecek kadar incekti. Beş yıl önce abisi kumar borcuna karşılık onu, bu genelevin patronuna satmıştı. Bir daha da, ne aramış ne de sormuştu kardeşini... Asıl ismi Mutlu'ydu. Mutluluğu bilmeyen... İpek, elinden geldiğince koruyup kollardı onu. Hiç sahip olmadığı kardeşi yerine koymuştu.

Kader, kendine verilen talimatla yerinden doğrulurken, başında kayan peruğunu düzeltti. Kısacık eteğinin açıkta bıraktığı etsiz bacaklarında, Sümbül Kadın'dan yediği gaddarca dayakların izleri görünüyordu. Yüksek topuklu terlikleriyle basamakları tırmanmaya başladı, başı önde...

İpek, uzun zamandır on dört numaralı bu evde çalışıyordu. Burada geçirdiği süre, Sümbül ile nasıl baş edeceğini de öğretmişti ona. Lafını esirgememek, korkmadan yaşamının gereği idi.

“Uğraşma şu kızla, kaç kere söyleyeceğim sana. Bir daha tehdit edersen, seni patrona şikâyet ederim ona göre. Ne lan bu, senin yaptığın? Nazi kampındayız sanki amına koyduğumun yeri...” der demez, salondaki diğer kadınlar gürültüyle gülüşmüşlerdi. İçlerinden biri;

“Saliha abla, bu karının hakkından bir sen geliyorsun valla.” Deyince,

İpek, öfkeyle kadına döndü.

“Kaç kere söyleyeceğim lan sana da! İpek diyeceksin bana, Saliha yok! O kapının dışında kalır buraya girerken. İpek ben, İpek... Anladın mı? Yeni geldin buraya biz anladık da, e yeter sen de lafı bir kerede anla...”

Attığı kahkaha yüzünde donan kadına, gereğinden fazla çıkıştığını düşünen Saliha;

“Şu kart orospu yok mu? İşte, o koydu bana bu ismi ilk geldiğimde.” Eliyle Sümbül Kadın’ı gösteriyordu. “Kaçtığım o göt oğlan, beni buraya sattığında yani... Saçlarım belime kadardı. Çok beğenmişti saçlarımı o gün. İpek gibi demişti. Akşamına da vurmuştu makası, bu deyyus karısı. Ondan sonra da dedi ki, bundan böyle senin adın, İpek...”

Gözlerinde biriken yaşların, yanaklarından süzülmesine izin vermedi. Ayağa kalkıp, teybin düğmesine bastı. Hole yayılan oynak müzik eşliğinde İpek ve diğer kadınlar, sahte kıkırdamalarla göbek atmaya başladılar.

~

Saliha, iki yana açılmış yüksek demir kapıları görür görmez tanıdı. Sürgülerinden çıkmış, tam tabiriyle ‘kaykılmış’ duran ve artık kiri pası ortaya dökülmüş meşhur, kerhane kapısı...

Sözüm ona namusluyu namussuzdan ayıran, erkekliği gūnahtan saymayan... Edebi ve ahlaki içeriye almayıp, insanı ve hayvanı birbirinden ayıramayan duvarlar. Çok kere girip çıktığı bu kapı, hangi ağırlıkla bu hale gelmişti acaba? Günahların ağırlığı mı? Öyle olmalıydı... Ne günahlar işlenmişti buralarda, eti bedenden, canı ciğerden koparan... Bir de, ancak ölünce bu duvarların dışına çıkabileceğine inanan kadınlar vardı. Onlar ölüme inananlardı... Saliha ise yaşamanın çaresini arayanlardan... Bu cehenneme rağmen, yaşayanlardan olmuştu.

Yaşlı kadın, kötü ile kötü bilineni birbirinden ayıran, demir yığınının kenarından içeriye süzüldü. Pencereleri kırık, yıkılmayı bekleyen, içi ve etrafı pislik dolu evler arasında gezinmeye başladı. Çöp birikintilerinin aralarından çıkan kediler, onun varlığını sezdiklerinde, sağa sola kaçıştılar. Her biri, harabe olmuş binaların arasında ilerledi. Çoğu evlerin kırık camlarından pis ve yırtık perdeler sallanıyordu. Oraya buraya atılmış yataklar, örtüler, yastıklar... Neler, neler...

Saliha, on dört numaralı evi bulduğunda, girişe yükselen birkaç basamağı tanıdık bir ahenkle çıktı. Geniş hole girdiğinde bomboş gözlerle çevresine bakındı. Etrafı yırtık pırtık koltuklar, pis yataklar, kırık masa ve sandalyelerle doluydu. Boş içki ve pet şişelerinin oluşturduğu yığınların yanından yürüyecekken, üst kattan duyduğu ayak sesiyle irkildi. O yöne döndüğünde, küçük yaşta bir çocukla göz göze geldi. Kucağında sıkıca tuttuğu pet şişeden tiner soluyordu. Çocuk, tehditkâr bakışlar savurarak, sallana sallana burnunun ucuna kadar gelmişti.

“Paran var mı?” diye sorduğunda Saliha, panikle paltosunun cebini yokladı. Avucuna gelen bozuklukları çocuğa uzattı. Paraları alan tinerci çocuk, koşarak Saliha’nın yanından uzaklaşıp, binadan çıktı.

“Neyse, ucuz atlattım.” Diye düşündü Saliha.

Etrafında, artık kullanılmayacak kadar berbat olan tüm eşyaları hatırladığı haliyle belleğinde eski yerlerine koymaya gayret etti. Yine o güne gitti.

İpek ve diğer kadınların, yükselen müzik sesiyle coştuklarını gören Sümbül Kadın, ortamın normale dönmesine sevinmişti. Çatallaşmış sesiyle, oynayanlara doğru seslendi.

“Kız orospular! Çay var, yeni demlediydim... İçer misiniz?” diye sorar sormaz, yukarıda kopan hengâmenin sesi alt kata kadar ulaştı. Bütün kadınlar, bir saniye önce göbek attıkları holde buz kesmişçesine kaldılar. Mentşelerinden koparcasına açılan kapının çıkardığı gürültüyle birlikte, müşterinin biri, böğürürcesine bağırıyordu.

“Manyak bu karı lan! Kesti, kesti! Kendini kesti orospu!” Merdivenlerden uçar adım iniyordu. “Ben, bir bok yapmadım. Allah şahidimdir... Kafayı yemiş, kesti kendini.” Adamın, alt kata varır varmaz kendini sokağa atıp, gözden kaybolması üç saniye bile sürmemişti.

Hemen ardından, taş basamakların en üstünde Kader gözüktü. İç çamaşırlarıyla tırabzana dayanmış duruyordu. Peruksuz başında, kısacık saçları darmadağınktı. Vücudunun çok yerinde kan vardı. Ellerinden yoğun olarak akan kanın, bileklerinden geldiği belliydi. Kadınların bir kısmı, korku dolu çığlıklarla arka tarafa koşuştururken diğerleri, dehşetle Kader’in yüzüne bakakalmışlardı. Yavaş adımlarla korkuluklara tutunarak aşağı inen Kader, son gücüyle konuştu.

“Nasıl kaçırdım ibneyi ama?” Acıyla gülümsüyordu. Kahkaha atmak istese de, kesilen nefesi buna engel oldu. O haliyle son basamağa kadar geldi. Sümbül Kadın’ın, korkuyla karışık öfkeli bakışları karşısında, keyiflendi.

“Bunu yevmiyemden kes abla... Siktirmedim kendimi...”

Bu, Kader’in son sözleri oldu. Yere yığıldı. Alaycı, minik bir dudak kıvrımı kaldı yüzünde. Belki de yaşamında ilk kez mutluydu...

Saliha, o günün yüreğine yerleşen acıyı her gün yaşıyordu. Anılarının tamamen silineceği söylenen, o son güne kadar da yaşayacaktı.

Şimdi, yine etrafı pislik ve yıkıntılarla çepeçevre sarılıydı. Geçmişin pisliğiyle bugünün pisliği, sözde farklı özde aynıydı aslında. Buraya neden geldiğini unutmadan aklındaki gerçekleştirip, bu izbe binadan bir an önce çıkmalıydı. Betonları dökülen merdivenleri çıkmaya başladı. Üst kat koridorunun iki yanına sıralanmış bölmelerden, sağdan ikincisine yaklaştı. Duvarı, yağlı boyayla yazılı “3” rakamı hala okunabiliyordu. Artık kapısı olmayan odaya girdiğinde, leş gibi iki yatağın binanın karanlık boşluğuna bakan pencerenin önüne koyulmuş olduğunu gördü. Aynı pislikte bir sürü battaniye ortalığa yayılmış, taş karolarla döşeli zemin kartonlarla kaplanmıştı. Duvarı aslı aynanın sırları, epeyce döküldüğünden yüzeyinde simsiyah lekeler oluşmuştu.

Yanmış tahta parçalarıyla dolu büyükçe bir teneke kutu ortadaydı. Kenardaki yığıntıya dikkatle baktığında, parçalanmış ahşap eşyalar olduğunu fark etti. Paslı bir somyaya monte edilmiş eski sokak kapısı, tezgâh işlevi görüyordu. Masada, birkaç bardak, çatal, tabak gibi eski püskü mutfak eşyaları, tezgâhta da küçük tüp üstünde kaynayan çaydanlık vardı. Gördükleri karşısında ürperen Saliha, aceleyle orayı terk ederek, yandaki odaya girdi. Burasının da pek farkı yoktu.

Mücevher gibi sakınıp koruduğu fotoğrafı çantasından çıkardı. Senelerce her milimetresini yüreğine kazıyıp, ezberlediği görüntüye hasretle baktı. Rihtım Caddesinde fotoğrafçıda çekirmişlerdi. Şimdi, hangisi olduğunu hatırlayamadığı bir bayramın birinci günüydü. O gün ilk defa birlikte izin yapmışlardı... Öğlene kadar...

Siyah beyaz fotoğrafı özlemlerle öptü. Kader’in yüzünü sevdi. En görülen yere, pencere pervazına sıkıştırdı. Kardeş saydığı, genç kız ile konuşmaya başladı.

“Senin orayı başkaları kullanıyor Kader. Ben de, bizi benim odama gömeyim dedim. İyi yapmış mıyım? Her şeyi unutacağımı söyledi doktor. Çoğu zaman unutuyorum da... Bir tek burayı unutamiyorum Kader... Bir de seni... Sen bilmiyorsun, senden sonra bir kızım oldu. Adını verdim. Senden çalınan mutluluğu o bulur diye düşündüm herhalde... Mutludur inşallah...” Boğazına dayanan hıçkırığı derin bir iç çekişle susturup anlatmaya devam etti. “Ben mi? Ben orospuluktan emekli oldum. Maaşım bile var, inanmazsın... Mutlu’nun babasını bilmiyorum. Hiç de kafa yormadım. Doğsun istedim. Nikâhsızdık, baban bizi terk etti dedim, inandı. Okuttum, beni yatılı hizmetçi bildi yıllarca. Zor oldu ama sakladım. Ondan sakladım da, kendinden saklanır mı insan? Duydum ki; bu evleri yıkacaklarmış. Kültür sanat sokağı olacakmış hep buralar. Olsun tabi, olsun... Ama keşke her mekâna bir kadın ismi verseler değil mi? Unutulmasa bu sokak. Temizlensin pisliklerden lakin nereden dönüştüğü de unutulmasa... Yüzlerce, binlerce kadının acıları, sesleri kalsa küçücük bir iz olarak...”

Bir yandan konuşuyor, bir yandan fotoğraftaki yüzleri seviyordu.

“Mesela bu evin yerine ne yapılacaksa senin adın verilse... *Mutlu Kafe* olsa misal, ya da *Mutlu Kitabevi*. Hatırlıyorum, sen severdin aşk romanları okumayı. Araştırsalar, sorsalar bizlere, orospu değil de insan bunlar ya, deseler... Ne güzellikler vardı içimizde, bir bilebilseydiler. Fakat hep camlardan baktılar bize. Götümüzü seyrettiler... Uzattım Kader’im, ben gidiyorum bir daha gelemem. Bizi bıraktım buraya. Bu evde çürüyen hayatımı, bu eve gömmeye geldim. Yıkacaklarmış ya, en derine gömsünler!”

İçinden geçenleri dile getirmek, kendini çok daha iyi hissetmesini sağlamıştı.

Vazifesini yerine getirmenin huzuruyla odadan çıktığında koridorda farklı yaşlarda dört genç ile burun buruna geldi. Görünüşlerinden sokakta yaşadıkları belliydi. En arkada duran, az önce cebindeki bozuklukları verdiği küçük çocuğu tanıdı. Aralarında lider olduğunu tahmin ettiği genç konuşmaya başlayınca, bakkalın söyledikleri kulaklarında çınladı.

“Ooo, teyze hoş gelmişsin. Senin ne işin var buralarda?” Bozuk paraları alan küçük çocuğu göstererek, bitirim hareketlerle konuşmasına devam eder. “Bizim cüce, zıpladı geldi yanıma. Dedi ki, bizim eve biri girdi... Biz de bakalım dedik, kimmiş o giren?” Pis pis sırıtıyordu.

Saliha, hayli tedirgin olmasına rağmen belli etmemeye çalışarak,

“Yok, evladım ben yolumu şaşırdım. Karıştırdım öyle arada bir. Gidiyorum ben şimdi.” Cümlesini bitirir bitirmez yürümek için hamle yaptı. Lider genç, Saliha’ya doğru ilerleyerek gitmesine mani oldu.

“Dur be teyze, ne acelen var? Çayımızı içmeden mi gideceksin? Olmaz valla... Göndermeyiz.” Sırtarak arkasındakilere döndü. Direktif almışçasına hepsi gülmeye başladı.

Saliha, kendisiyle konuşan gencin önderleri olduğundan emin oldu.

“Gel, gel şöyle sen...” Kadını kolundan tutup çekerken, “Lan, cüce! Sandalye kap gel teyzeme.” Diye, küçüğe bağırıldı.

Şimdi hepsi birlikte Kader’in odasındaydılar. Cüce, pis bir sandalye getirip ortaya bıraktı.

Yaşlı kadın korkuyla titrerken, lider genç oturmakta tereddüt eden kadını omuzlarından bastırdı. O sırada çocuklardan biri koruma görevlisi ciddiyetiyle çıkışı tutmuştu. Saliha, içinde bulunduğu vaziyetin vahametini algılamaya başladı.

“Gençler... Beni evden merak ederler. Çok geç olmadan gideyim. Çayı başka zaman içeriz. Gelirim yine, söz... Hem gelirken size yiyecek falan da getiririm, vallahi...”

Sözleri, hiçbirinde herhangi bir etki yaratmamıştı. Lider, Saliha'nın kucağında sıkı sıkıya tuttuğu çantasını işaret etti.

“Kaç paran var senin? Aç bakayım çantayı! Telefonun var mı? Bütün parayı uçur bakalım bize.”

Çantasındaki parayı verince kurtulacağını bilmek, az da olsa sakinleştirdi yaşlı kadını.

“Aylığımdan kalan birkaç kuruş var. Çocuklar, yapmayın etmeyin. Ananız hatta büyük anneniz olacak yaştayım.” Telaşla çantasından cüzdanını çıkarır. “Al bak! Üç yüz lira var, bütün param bu. Tamam, alın onu, ben gideyim...”

Saliha'nın uzattığı parayı almasına rağmen, ikna olmamıştı. Cüzdanıyla birlikte çantasını da elinden kaptı. İçini karıştırmaya başladığında, para edecek bir şey bulamadı. Bakkalın koyduğu çay poşeti eline gelince, ağız dolusu kahkahayla,

“Lan sıpalar! Teyzemiz çay tiryakisiymiş. Baksanıza, çayıyla geziyor... Doldurun ulan teyzeme bir çay! Demli olsun...”

~

Polis merkezinden çıkıp eve gelmelerinin üzerinden saatler geçmiş; gün, akşamdan geceye dönmüştü. Kerem, kanepede uyuya kalan Mutlu'yu uyandırmadan mutfağa geçti.

Babasından gelen mesajda, “*yalnız kal, beni ara*” yazıyordu. Hemen aramak istemedi.

Oyalandı... Eve gelince içtikleri kahve fincanlarını makineye yerleştirdi... Sürahiye su doldurdu... Başını koridora uzatıp, göz ucuyla uyumakta olan nişanlısına baktı. Babasını aramayı neden erteliyordu? Saliha teyzeden haber vardı anlaşılın, fakat kötü şeyler duyacak olmaktan ölesiye korkuyordu.

“Efendim baba. Hı hı evet, Mutlu'yla beraberim, yalnız bırakamadım onu... Uyuyor şimdi.”

Telefonda babasını dinlemeye başladı.

“Kerem oğlum, bak şimdi ne diyeceğim... Araya koyduğum arkadaşlarımdan bir haber geldi. Ama nasıl desem bilemiyorum...”

“Ne oldu baba? Kötü bir şey mi var?” Kerem, mutfak masasından bir sandalye çekip oturdu. Endişelenmişti.

Duyduğu ses, babasına ait olmaktan çıkmıştı. Ağlamamak için kendini zorlayan, konuşurken boğuklaşan sesinin titremesine engel olamayan, başka bir adam konuşuyordu sanki.

“Beni aradılar, Mutlu'nun annesini bulmuşlar. Ama vallahi, ben de anlamadım... O kadının orada ne işi var?”

“Neyi anlamadın baba? Neredeymiş ki Saliha Teyze?” İyice tasalanan Kerem, sesini kısarak sormuştu.

İyice kulağına bastırıldığı telefonda babasının aldığı derin nefesi duydu. Ardından da babasının sesini...

“Bak oğlum, bu kadıncağızı nerede bulmuşlar biliyor musun?” Kısa süre duraksadıktan sonra üzüntüyle anlatmaya devam etti. “Genelevlerin sokağında... Zürafa sokakta, bir evin içinde... Artık oraya mı götürmüşler yoksa kendi mi gitmiş kimse bilmiyor. Küçük bir çocuk ihbarda bulunmuş...” Konuşurken zorlandığı, adamın sesinden açıkça belli oluyordu. “Tinerciler... Önce soymuşlar kadıncağızı, parasını falan almışlar belli... Sonra... Nasıl diyeyim şimdi ben sana bunu?” Kerem, yine iç çekme sesini duyar telefonun diğer ucundan. “O yaşta kadına... Sen anla işte...”

“Ne anlayayım baba? Allah aşkına ne olmuş Saliha teyzeye?”

Babası, ağlamaya başlamıştı. Kerem, çöktüğü sandalyede duyduklarının gözünde canlanmasına mani olamadan dinledi.

“Kaynar çay dökmüşler edep yerlerine kadıncağızın... Baya işkence etmişler yani. Boğazını sıkmışlar... Tecavüz de etmişler galiba... O yaştaki kadına yapılacak şey mi bunlar? Hiç vicdanları kalmamış bunu yapanların.” Anlatırken epeyce zorlanıyordu babası. “Polisin dediğine göre evden çıkmaya çalışırken, yani kan izlerinden yürüdüğünü tahmin ettiklerinden öyle düşünüyorlar... Merdivenlerden yuvarlanmış. Boynu kırılmış... Sizlere ömür, Saliha Hanım’ı kaybetmişiz... Başımız sağ olsun evladım.”

Kerem, hala duyduklarını kavramaya çalışıyordu.

Aynı anda, metruk binanın girişine olay yeri şeridi çekilmiş, güvenlik güçleri, evin çevresini çember altına almaya başlamıştı.

Yaşlı kadın, taş basamakların bittiği yerde kanlar içindeydi. Kolunda takılı olan çantayı polislerden biri aldı. İçindekileri, yüksek sesle yanı başında duran olay yeri memuruna söyleyerek kayıt altına alınmasını sağlıyordu.

“Cüzdan, içi boş para yok... Hüviyet, banka kartı, tarak, el kremi, yün eldiven... Ha, bir de şu var... Poşet içinde çay... Çay mı bu? Çay, değil mi? Evet çay, çay...”

Cansız bedeni, ceset torbasına konulup, fermuarı çekilirken Saliha’dan başka hiç kimse, üst katın tırabzanına yaslanmış, gülümseyerek onu bekleyen Kader’i görmedi. Elinde, odaya bıraktığı fotoğrafı tutuyordu. Kader’in geçmişten gelen sesini duydu.

“ Saliha abla, çay içer misin?”

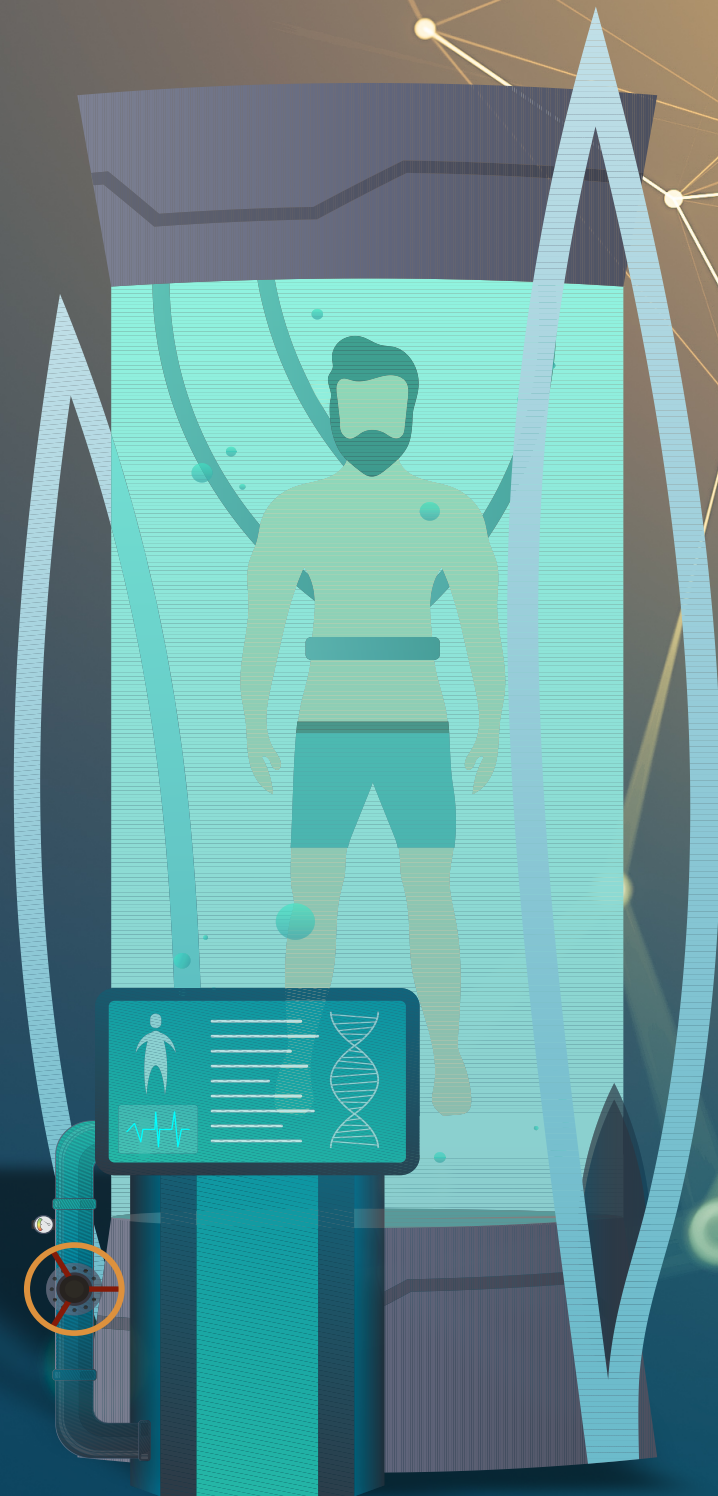
~ ~ ~

Tüm Salihalara...

@yazar.serpilunal

DOĞUM

SEMRA AKSOY

DOĞUM 1

2075Ocak21-00.22

Denek, 1967'de ilk uyutulan iki yüz elli kişilik gruptan. Başına geleceklerden habersiz, huzur içinde uyuyor.

İlk evi olan çelik CYRO tüpünden, şeffaf yeni evine aktarıldığından beri, bin doksan beş gün, yirmi iki saat geçti.

Vücut bütünlüğü stabil.

İçinde yüzdüğü düşük ısıdaki sıvı, beklenen bütünlüğü sağlamaya devam ediyor.

Vücut fonksiyonları stabil. Yani yok.

2075Mayıs02-15.22

Deneği uyutan doktorun kayıtlarını defalarca okumuş olmama rağmen, en ufak ayrıntıyı bile gözden kaçırmak istemiyorum. Hepsini yeni baştan okuyor, ölüm sebebi olan hastalığın bedende yarattığı hasarı kestirmeye çalışıyorum.

Kanserli hücrelerin tamamen temizlenmiş olduğunu umuyorum. Sonuçta uyutulma sırasındaki teknolojiyle hasta hücrelerin gözle, tek tek temizlendiği düşünüldüğünde, tek bir hücre bile kaldıysa, bu bütün hesaplarımı tamamen değiştirebilir. Tüm olasılıklara hazırlıklı olmak için planı tekrar tekrar gözden geçiriyorum.

Diğer denekler yerine, neden bunu seçtiğim sorusunu yeniden gündeme taşımak vakit kaybı ve süreci uzatmaktan başka işe yaramayacak. Karar alındığından beri tüm deneklerin kişisel özellikleri ayrı ayrı analiz edildi ve en temiz beden bu olduğuna karar verildi.

Tek bir hücrenin kalmış olma ihtimali için temizliği yapan doktora güvenmekten başka çare yok. Konu kapandı.

2075Ağustos22-03.12

Dondurma işlemini yapan doktorun yazdığı bazı şeyler o kadar komik ki, bazen kaydı okuyacak olanlarla dalga geçmiş olabileceğini düşünüyorum.

Geçen akşam öyle sesli gülmüşüm ki, laboratuvarın karşı bölgesinden bir yüksek sorumlu yanıma gelip bilgilerimi aldı. Binada hangi kademedeymiş, ne kadar zamandır çalıştığımı, yetkilerimi, düzenli kullandığım ilaçları, bedenimdeki çipleri ve robotik organlarımı filan uzun uzun sordu. Kimliğime ve okuduğum kayıtlara bile göz attı.

Kimsenin ilgilenmediği yüz on bir yıllık saçma bir projenin ayrıntılarını okuyor olmam biraz kafasını karıştırırsa da, 'şu deli profesörlerden biri' olduğuma inandığını tahmin ediyorum. Güldüğüm sırada, deneğin beynindeki bilgi deposunun dondurulması ile ilgili bölümü okuyordum. Bilginin ve anıların bu şekilde saklanmasını umut etmeleri beni fazlasıyla eğlendirdi.

2075Ekim24-11.11

Kayıtlara göre, tedavisi mümkün olmayan bir kanser türüne yakalanan yetmiş üç yaşındaki denek, ölümünden birkaç saat sonra dondurularak CYRO içine yerleştirildi.

Kanser akciğerlerine atlamıştı. Bütünüyle hasar gören bazı organlar bedenden boşaltıldı. Organların tahliye edildiği, uzunca kesi yerleri hala görülebiliyor. Bıçakların küt dokusunu, iğnenin ve ipliğin giriş çıkış noktalarını sıvının içinde hareketsiz duran beden üzerinde kolaylıkla görebiliyorum.

Vücudunu sıvı olmadan görme imkânı olmadığı için teninin gerçek rengini bilmek imkânsız. Yıllar içinde oluşan değişimi, düzenli olarak fotoğraflanıp saklanan görseller üzerinden karşılaştırabiliyorum. Belirgin bir değişim yok.

Savaş ve salgın dönemlerinde tüpler, defalarca yer değiştirdiği için kayıtlarda birkaç yıllık boşluklar olsa da, yine de süreci takip etmek için yeterince veri var.

2076Ocak17-21.21

Tüplerin açılmadan ve her hangi bir tıbbi müdahale yapılmadan 2079 Aralık ayının son günü imha edileceğine dair Konsey kararını tekrar okudum.

Bütün sürecin anlatıldığı yazıda, dikkat çeken kısım, umut tacirliği yapıldığı gerekçesiyle 2030 yılında dondurulma işlemlerinin yasaklanmış olması.

Kimse bu insanların geriye döneceğine inanmıyor. Yeni üretilen organları, yaşayan insanlara takmanın daha akıl kârı olduğu düşünülüyor.

Oysa deneklere ve yakınlarına verilmiş sözler var. Bilim insanları; bir gün teknolojinin mutlaka gelişeceğini, canlarını bilime emanet eden ya da sevdikleri tarafından gelecekte de olsa yaşamda tutulmak istenenlerin tekrar hayata döndürebileceğini, en azından ihtimal olarak söylemiş durumdalar.

Bu insanlar bilime inandılar.

2076Mart29-13.10

Deneğin mal varlığının bir kısmının dondurma işlemi için kullanıldığı, kalanın da şu an adı sanı olmayan bir bankada saklandığını okuyunca, binlerce yıl önce Mısır denilen bölgede malları ve karılarıyla gömülen Firavunları hatırladım.

Geçen gece uyku tutmayınca, deneğin yaşadığı dönemlerde dünyanın nasıl görüldüğünü anlamak için kayıtları taradım.

Evler, arabalar, kıyafetler hatta insanların görünüşleri bile öyle farklı ki. Bu giysilerin içinde onu düşünmeye çalışıyorum. Saçları siyah ve kıvrıkcık. Yüzünün yanından uzanan sakalları, bol paçalı sarı pantolonu, yakaları uzun gömleği, onun gerçek bir insan gibi görünmesini kolaylaştırıyor.

Oysa şimdi, bırak giysiyi, bedeninde tek bir kıl bile yok. Dişleri ayrı bir yerde saklanmak üzere, dondurmadan önce tamamen çekildiğinden, ağzı içeri doğru çökmüş durumda. Gözleri

kapalı. Bu yüzden en son ne düşündüğünü, nasıl hissettiğini anlamak çok zor. Bu haliyle yaşlı bir bebeğe benziyor.

2076Temmuz03-12.10

Dün sabah uzun ve ayrıntılı bir gözlem raporu hazırladım. Yeni pek bir şey yok.

2032 yılında yaşanan salgın ve büyük ekonomik kriz nedeniyle mirasçıları artık hayatta olmayan ve mali olarak da desteklenmeyen deneklerin projelerinin sonlandırılması kararı alındığını, herkes salgın ve ekonomi yüzünden kendi canının derdine düştüğünden pek de tepki almadan sessiz sedasız üç bin sekiz yüz elli deneğin tüpünün kapatıldığını ilk kez okur gibi okuyorum.

Kapatılan tüplerden örnek olarak seçilen beş deneğin bedensel taramasında tüm dokuların hasar görmeden kaldığına dair analiz raporlarının, yaklaşık on yıl süreyle hiçbir bilgi havuzunda olmadığını söylemem lazım.

Projeyi satın alan şirketin daha sonraki yıllarda bu verileri kolektif bilgi alanına sızdırarak büyük bir kampanya yaptığını ve dondurulmak isteyenlerin sayısında çığınca bir artış olduğunu tekrar hatırlıyorum.

2076Kasım06-05.22

Tüpün içinde ayın yapar gibi yüzen deneğe bakıyorum. Bedenin çürümesine izin vermedikleri bu yaşlı bebeğin ruhu, gitmesi gereken yere gidemediği için acı çekiyor olabilir mi? Yoksa her ne olursa olsun beden fonksiyonları sona erdiğinde, gitmesi gerektiği yere zaten gitti mi?

Daha da zor birkaç soru; gidilecek bir yer var mı? Varsa bu koşullarda oradan geriye, bu aynı bedene dönüş mümkün mü? Mümkünse dönen kim, aynı kişi mi?

2076Aralık21-12.4

Yıllar içinde yöntemler değişse de benim deneğin dondurulma işlemi de temel prosedürleri içeriyor. Geriye döndürme için bunlar önemli.

12 Ocak 1967'de kanserden ölen deneğin kanları, damarlarından boşaltılarak, bedenine antifriz ve organları korucuyu kimyasal bir karışım enjekte ediliyor. En sonunda da beyindeki su kurutuluyor. Göz bebekleri işlem sırasında içeriye doğru çöküyor. Beyin, eski kurumuş bir sünger parçası gibi boşlukta sallanıyor. Denek resmi olarak ölü, ancak tıbben canlı kabul ediliyor.

Daha sonra dondurulan bedeni kuru bir beze sarılarak, yalıtımlı özel bir kutuya yerleştiriliyor. Özel kutu sıvı nitrojenle doldurularak, eksi yüz doksan altı derecedeki büyük bir çelik tüpün içine batırılıyor.

2077Şubat21-12.45

'Şimdi öl, gelecekte yaşa' adlı kampanyanın gazetelere yansıyan ayrıntılarına göz atıyorum. Başlarda herkese çok cazip gelen işlem, zamanla içinde binlerce soruyu barındıran büyük bir kafa karışıklığına dönüşmüştü.

2000'lerin başında bu şekilde ölen birinin tekrar hayata döndürülmesinin imkânsız olduğu, bunun yerine ölenin anılarının biriktirilerek robot bir sisteme aktarılmasının ya da organlarının nakil için kullanılmasının daha mantıklı olduğu konuşulmuş. Buna karşın insanlar dondurulmaktan vazgeçmemişler.

Bütün bedeni ile dondurulanlar dışında sadece kafalarını donduranlar da var.1967'den beri tek bir kişi bile uyandırılmadığı halde, ölenlerin yakınları bir gün sevdiklerinin yeniden hayata dönme umudunu hep muhafaza etmiş görünüyor.

2015'de memeli bir hayvan beyni dondurularak yeniden hayata döndürülse de, deneyin hangi koşullarda yapıldığı, hangi vücut fonksiyonlarının ne kadar süreyle dışarıdan desteklendiği bilimsel netlikte olmadığından ve donma sürecine ilişkin tartışmalı belgeler sektörün endüstriyel hedeflerine hizmet ettiği kuşkusuz taşıdığından, tavşanın hayata döndürüldüğü meselesi bilimsel bir kesinlik kazanmış değil.

Doğrusu, hayata döndüğü iddia edilen tavşanın aynı tavşan olup olmadığı, anılarının ne kadarını beraberinde getirdiği ise, cevabı asla bilinemeyen bir başka soru olarak kalacak gibi görünüyor.

2077Nisan01-17.50

Bir süredir bu herkesin unuttuğu ve hiç kimsenin ilgilenmediği projeye neden ilgi duyduğumu düşünüyorum. En son dondurmanın üzerinden kırk altı yıl, yedi ay geçti.

Açıkçası dondurulan ilk insanın uyanışının sansasyonel etkileri umurumda değil. Ben daha büyük bir sorunun peşindeyim. Eğer biri uyanacaksa, bu kim olacak?

2077Haziran01-23.23

Bunca yıldan sonra insanların hangi duygularla bu işlemi yaptırmak istedikleri konusu listenin en sonunda gibi duruyor. Esasen konu yıllar içinde sadece insanlık adına yapılmış bilimsel bir çalışmaya, oradan da hiç umursanmayan bir projeye döneli çok olmuş.

2077Eylül27-02.20

Onu seçmemin nedeni, bir psikoloji profesörü olması olabilir mi?

Benim profesörü hayata döndüremezsem, diğer bütün tüpler gibi o da sonsuza dek yok olacak.

2077Aralık11-04.22

Bu bölgeye girmemi sağlayan sahte kimlik bir bilim adamına değil, bir gözcüye ait. Kimsenin bu tüpleri dert ettiği yok. Sadece buralara göz kulak olacak, izinsiz giriş çıkışları engelleyecek, gerekirse temizliği ile ilgilenecek biri daha az dikkat çeker diye düşündüm.

Asıl işimi yaparken harcadığım süreler göz önüne alındığında, bu dev camdan tüplerin bulunduğu alanda vakit geçirmem muhtemelen yakın arkadaşlarım tarafından da en

hafifinden delirmiş olabileceğim şeklinde yorumlanacağından, buraya geldiğimden kimsenin haberi yok.

2078Mart15-12.22

Tüplerle dolu odayı ilk keşfettiğimde içimde büyüyen acıma hissini size anlatamam. Bu insanlar yakalandıkları hastalık ya da başlarına gelen bir talihsizlik yüzünden ölmüş ve yeniden diriltilmek umuduyla dondurulmuş insanlar.

Bazıları nano-teknolojilerin gelişmesini, bazıları kök hücre çalışmaları ile bedeni yeni baştan üretmeyi, bazıları da beyni koruyup üç boyutlu yazıcı ile tarayarak yeni bir insan yaratmayı ummuş olmalı.

Çoğunun çocukları, çocuklarının çocukları bile hayatta değil. Onları dert eden ya da onlardan haberdar olan torunları ya da arkadaşları var mı bilmiyorum. İmha kararı yayınlandığında kimse çıkıp bir çift laf etmediğine göre, bunu kafaya takan benden başka kimse yok.

2078Mart27-12.22

Dondurulanlardan birinin, iki yaşındaki küçük bir kızın doktor olan babası, kayıtlara kısacık bir not bırakmış.

“Unutmayın kızım hâlâ yaşıyor. Bir gün teknoloji, maddeleri moleküler düzeyde iyileştirmeyi başaracak. İşte o gün kızım bir şans daha yakalamış olacak.”

2078Mayıs07-10.22

Şimdilerde kapısının önünden kimselerin geçmediği dondurma işlemini yapan şirketler, işlemin başında hastaya ve yakınlarına dondurma prosedürünü eksiksiz bir biçimde anlatabildikleri halde, uyandırma işleminin teknik olarak nasıl gerçekleşeceği hakkında en ufak bir fikirleri olmadığını açıkça söylemişler.

Esasen her şey; bir gün tıbbın ilerleyerek, donan bedenlerin yeniden uyandırılacağı ve hasta bedeninin iyileştirileceği varsayımı üzerinden yürümüş.

2078Temmuz03-07.09

Deneği seçerken bedeni en temiz olanı seçtiğim konusunda yeterince dürüst değildim. Sanırım ilk uyuyan olduğu için onu seçtim.

2078Kasım23-12.19

Sistemin tamamen kendisini kapatmış olabileceği gerçeği karşısında onu uyandırmak öldürmekle eş değer olabilir. Erken davranmakla, geç kalmak arasında gidip geliyorum. Kafam hâlâ fazlasıyla karışık. Gereksiz iş yükü, mâliyet ve umutsuz vaka olarak görülen projenin son temsilcileri olan bu insanların, benim seçtiğim hayata dönmek istediklerinden bile emin değilim.

2079Ocak21-08.20

İlk gelişimin üzerinden dört yıl geçmiş. Buraya geldiğim ilk gün aldığım karara uyup uyamayacağımı bilmiyorum. Yine de böyle projelerin akıbeti ile ilgili tarihe kayıt bırakmak istiyorum.

2079Mart01-09.37

Deneğin uyutulurken neler hayal ettiğini tahmin etmek güç değil. Henüz Ay'a gidilmemişti. Ama tarihin en büyük teknolojik gelişmelerinin yaşandığı zamanlara özgü, kâşif bir kuşağın temsilcisi neler düşünmez ki!

Zamana karşı koymuş asla yaşlanmayan bir beden, değiştirilebilir dijital organlar ve sinir sistemi, hatta ölümsüzlük.

2079Nisan05-05.30

Dün gece, gözlerim kapalı sesli kayıtları dinlerken, uyutma seçeneğinin konuşulmaya başladığı yıllarda işlemin ahlaki ve dini yönlerinin büyük tartışmalara sebep olduğunu öğrendim. Dondurulanın ruhunun tutsak edildiğini, öbür dünyaya geçiş yapmasının engellendiğini ve arafta bırakılarak acı çekmesine sebep olduğunu söyleyenler hiç de az değil.

Bu teknolojiyi düşünen kafa ise, bedenin donanım, ruhunsa yazılım olduğunu düşünüyor ve hatalı donanım tamir edildiğinde, yazılımın kaldığı yerden donanımı destekleyeceğini iddia ediyor.

Yine de bunun, hastayı yıllarca komada ya da bitkisel hayatta tutan ve bu şekilde onu yaşattığına inanan bir doktor kafası olması ihtimali de yüksek.

2079Mayıs15-16.40

Deneğin dondurma işlemi sırasında tahliye edilen organları meselesi işin en kolay tarafı. Çalıştığım şirket bunu kolaylıkla sağlayabilir. Ancak bunu yapar mı? Cevap. Hayır. Nedeni, zaten yıllar önce ölmüş insanlara ücretsiz organ takmak yerine, çok yüksek paralar ödeyen zengin insanların ihtiyaçlarını karşılamak.

Kimsenin bilimi ya da gelişmeyi taktığı yok. Herkes, her zaman olduğu gibi yine paranın peşinde. Bu yüzden bunu tek başıma ve gizlice yapmak zorundayım.

2079Haziran10-15.23

Koruma işlemi sırasında kristalleşmenin önlenmesi için kurutulan beyin küçüldü. Tıpkı meyveyi kurutarak saklamak gibi. Bu durumda nöronların yapısı aynı kalacak mı? Bu en büyük sorun. Kurumuş bir beyin yeniden sulandırıldığında, beynin tümünün korunmuş olması ihtimali oldukça düşük. Bir kişinin tüm anıları ile birlikte döndürülme ihtimali binde bir oranında. Yine de denemeden bilemeyiz.

2079Haziran30-05.23

Tüm tüplerin kapatılması kararının uygulanmasına altı ay kaldı. Önceden planladığım gibi artık harekete geçmek için en uygun zaman.Yaşlı bebeği yaşama döndürebilirim, diğerlerini de kurtarabilirim.

2079Temmuz20-20.30

Tarama cihazları, eksikleri kusursuz bir biçimde tespit etti. Datalar, robotların bağlı olduğu işlemciye yüklendi. Eksik organları, sinirleri ve dokuları, bedenin içine yerleştirme işlemi için

benimle birlikte üç robot çalışacak. Öngörülemeyen bir aksilik olmazsa işlemin gece ve gündüz durmaksızın on gün devam etmesi planlandı.

Söylediğim gibi, asıl sorun organları yerleştirmek, dolaşım ve sinir sistemini çalıştırmak değil. Beyni uyandırmak.

2079Ağustos02-20.30

Üzerinde şimdiye kadar hiç konuşulmamış bir yöntemi kullanmaya en başında karar vermiştim. Dün gece yarısı, bedenim oksijenlenmesi ve kanlanmasını sağlayan serumu, deneyim göbük deliğinden tüm sisteme bağladığım kanalla vermeye başladım.

2079Ağustos17-00.30

Gelinen noktada tüpün içindeki sıvıyı değiştirmem gerekiyor. Bu karar şimdiye kadar aldığım en radikal kararlardan biri. Onlarca yıldır bozulmadan duran bedenim, başlayan hayat aktivitesine rağmen, hala aynı sıvının içinde tutamam. Tarayıcının önerdiği uygun karışımı eskisiyle değiştirmek son ve en çılgın hareket olacak.

2079Kasım03-14.23

Deneyim mimiklerine o kadar uzun zamandır bakıyorum ki; bazen gülümsediğini, bazen öfkelenildiğini, bazen de şaşırıp kaldığını düşünüyorum. Işığın sıvıdaki yansımalarının zihnimi yanılttığına yüzde yüz emin olduğum halde, küçük bir mimik günlerce kafamı karıştırıyor.

En nihayetinde, görüntüyü alıp defalarca dijital ekranda her bir kareyi santim santim karşılaştırdığım ve hiçbir farklılık bulamadığım halde, yine de mimiklerindeki çıplak gözle fark ettiğim değişimi izlemeye ve kaydetmeye kararlıyım.

İmzacıları ikna edebilmek için ufak bir umut kırıntısına dahi ihtiyacım var.

Asıl önemli olansa, kafatasını yirmi dört saat gözlemleyen robotun kaydedeceği beyin faaliyetleri.

2079Aralık30-14.53

Yarın tüm dünya, gelecekte uyandırılma ümidiyle uyutulan ilk insanın vücut fonksiyonlarının geri döndüğünü ve minik beyin aktivitelerinin gözlemlenmeye başladığını öğrenecek.

Bu koşullarda kimse tüplerin imha edilmesini göze alamaz.

Bu, sadece dondurularak uyutulanlara ve ailelerine değil, bilime de borcumdu. Başardım.

 @semraemineaksoy

ESRA ALGAN

KIZIL

HİKÂYE

KIZIL

Gözlerimi açar açmaz derin bir kuyudan yüzeye çıkar gibi bir hisle soluklandım. O kuyunun içine nasıl girdim, nasıl bu kadar derin bir uykuya daldım, hatırlayamadım. Yatarken yalnız girdiğim yataktan yalnız uyanmazdım çoğu zaman. Yanımda yine o alıştığım sima, hiç alışık olmadığım kadar huzurla uyuyordu. Pijamalarını giymeden yatmış, belli ki yine sızmıştı. Ayağının biri yorganın üzerine çıkmış, vücudunun sol tarafını açıkta bırakmıştı.

Hep sağ yanında yattım. Sol yanında hiç atmadım, belki de attım ama bunu hiç anlamadım. Yattığım yerden kurtarmaya çalıştım ayağını, olmadı, üzerini örtemedim. Şimdi uyanır yine başlar söylenmeye diye ses etmedim. Üşümüştü elleri, soğuk ve kirliydi. Yavaşça dokundum uyandırmaktan korkarak. Tutar tutmaz bir titreme yayıldı bedenime. En son ne zaman tuttuğumu anımsayamadım. En yakınimdaki ne kadar uzakmış aslında o an anladım. Her defasında yüzümde patlayan bir tokatla hissettim oysa varlığını ya da akşam eğer eve gelmeyi akıl edebildiyse elindeki poşetleri alırken temas etti işaret parmaklarımız birbirine. Hep başka hayatları işaret eden, kendi hayatına çeviremediği o parmakları.

Belki de onu çok sevebilirdim, hem de çok, her şeyden çok, ruhumun derinliğine bir kez inebilseydi. Birkaç güzel söz ya da tek dal bir çiçekle bile gönlümü alabilirdi. Hor görmeseydi, esaretine nezaret etmeseydi.

Unuturdum belki çocukluk aşkı Mehmet'im. Uğruna ağıtlar yaktığım, yıllarca ardından ağladığım Mehmet'im. Adımı bir kez söylese gök kubbeye ulaşır, yağardı sevgi sözcükleri üzerime. Okşayarak bakardı gözleri gözlerime. Onu gördüğüm son gün, ulu çınar ağacımızın altında kanadının altına sokulmuştum. Tüm kâinat ve barındırdığı insanlar sevdamızın figüranlarıydı adeta. Başka hayatların figüranı olacağımız aklımıza dahi gelmezdi.

Birden karşımızda belirdi Fehmi, bilirdim beni hep uzaktan severdi. O gün bir cesaret gelmişti belli ki. Tutup kolumdan beni bir tarafa fırlattı. Gözümdeki yaşlara bulanana toprak, engel oluyordu olan biteni görmeme. Şaşkınlık ve korku arası gel-gitlerde doğrulamadım yerimden. Yüzüne vurduğu yumruktan sonra, boylu boyunca kızılar içinde yatıp kalmıştı Mehmet'im oracıkta. Sonra hiç kalkmamış yerinden, hep yatalak kalmış. Öyle demişlerdi o lanetli soruyu her sorduğumda. Karşılık görmeyen bir sevgi nasıl bu kadar zalim olabilmişti...

O gün köy yolundan eve kadar bileklerimden tutup sürükledi beni, bir ayıbı ayyuka çıkaran kahraman edasıyla. Bileğimin acısını bastırdı, yerinden çıkmak için can atan kalbimin acısı. Sürüklenirken her düştüğümde, dizlerim sızlamıştı bir kızılık eşliğinde. Beni babamın önüne attığında gördüm o kızılığı yerde. Kulaklarım duymuyordu artık uğultuları. Tek duyduğum ve inanmadığım cümle yankılandı kulaklarımda, "Namusunu nasıl temizleyeceksin kızının?" Babam elalem ne der, nasıl yaşarım korkusuyla ya kurşuna dizecekti ya da hemen oracıkta verecekti beni ona. Kıyamadı göğüs uçları yeni belirmiş sırma saçlı kızına.

Fehmi ödül olarak alırken beni kendine, sonunda muradına ermişti.

Henüz evliliğe yetmemiş bedenime giydirilen bembeyaz güpürlü kabarık elbise, sarılıp uyuduğum bebeğimin üzerindeki güzel değildi oysa ki. Hayallerimde giydiğim gelinlik bir tek Mehmet'im yanında mı güzeldi? Bir kızılık sahipliğinin göstergesi oldu o gece. Duramadık köyde, kısa zamanda iş bulup taşındık dedikoduları koynunda barındırmayan şehre.

Şimdi bu yorganın içine sokuşturduğum elleri anımsadım da saçlarımda gezinmişti o ilk akşam. "Dokunma o kirli ellerinle saçlarıma" diye kurduğum en ve son cüretkâr sözlerim dökülürken ağızımdan gözlerimden yaşla birlikte, ne o dokunan eller kalmıştı geride ne de belime uzanan sırma saçlarım.

Vurdukça ağladım, içime kapandım. Onun için döktüğümü sandı yaşları, ben ağladıkça o mutlu oldu. Yıllarca o vurdu, ben ağladım, o mutlu oldu. Bana sahipliğini en çok vurarak hissediyordu belli ki. Hamileydim, kıyamaz vurmaya dedim, vurdu. Sonunda karnımı saklamadım, vurduğu tekmelerle düşün istedim, düşmedi ilk göz ağrım. Çocuğumun babası dedim, sevmek istedim, vurdu. Geç geldi, vurdu. Yemeği bahane etti, vurdu. Hep bir neden buldu vurmak için. Düşündüm de bu soğuk eller hiç bu kadar masum olmadı.

İki, bir olamamış bedeni yıllarca bağrına basan bu yatak ne ihanetler biriktirdi. Çocukların okul tatili başlarında avucuma tutuşturulan bir valizle beni aylarca uzaklaştırdığı bu yatakta ne ihanetler birikti. Her defasında dönmek istemesem de defalarca bir elimde valiz bir elimde çocuk, kaçıp kurtulmaya çalışsam da dönüp geldiğim evdi burası, bu yatak.

Saçlarında dolaştırdım ellerimi, kırılmıştı iyiden iyiye. Kirliydi. Vaks ve toz birikmişti yer yer. Yıllarca dokunmaya cesaret bile edemediğim saçlarına dokundum. Uyanmıyordu nasıl olsa. Gözleri aralıktı, öfkeden eser yoktu. Bıyıklarının altındaki iri dudakları yayılmıştı çenesine doğru, uykusunda gülüyordu belki de birine, bana gülecek hali yoktu ya. Bir hırs, bir inat uğruna nasıl da zehretmişti hayatı bize.

Çocuklar da uyanmış, tıkırtıları geliyordu içeriden. Saat ilerlemişti belli ki. Doğrudum yataktan, saatlerdir göz kenarımda birikmiş yaşların saçlarımda kenarına akmasına izin verdim.

Gece özenle ütüleyip serdiğim yeşil nevesim, güneşin gölge oyunları ile kızılılaşmıştı. Pamuklar saçılmıştı oraya buraya yine o kızılılıkla haşır neşir olmuş bir şekilde. Gece yarısında sarhoş bir şekilde kapıya dayanıp "Bir defa da beni gülerek karşılasan ölür müsün?" dedikten sonra yediğim yumrukla koşarak sindiğim bu yatak örtüsü, hatırlıyorum yeşildi. Yüzümden yıllar önce sanki kendisi söküp almamış gibi gülümsememi. Odaya elinde bıçak takımının en büyüğüyle girip saldırdığında, sarıldığım yorganın ne suçu vardı? Yatağa elindeki bıçakla düştüğünde inleyen bedenini duymadı hıçkırıkları. Yorganın altında kaskatı kesilmiş, yılların hıçkırıklarını bastırmaya çalışıyordum oysaki. Bir süre garip sesler çıkarıp debelendi. Korktum, bakamadım, boğazlanan bir hayvan gibi bağıyordu. Bacağımda inceden bir ağrı vardı ama çoktandır duymuyordum bedenimdeki ağrıları. İnsanın ruhu acır mı? Benim yıllardır ruhum acıyordu...

Kalkıp duş aldım. Bacağıma eski bir çarşafı sardım. En güzel kokularımı sıktım ve çocuklarımda karşısına yine o sahte gülümsememle çıktım. Özenle dilimledim peyniri, domatesi. Sucuklu menemen yaptım, *mutlu* oldular. Mutluydum ben de belki de yıllardır ilk defa. Bir hafifleme vardı ruhumda. Artık beni mutsuz eden bir neden kalmamıştı. Çocukları hazırladım, okula gönderdim öperek gamzelerinden. 155'i aramadan önce son defa baktım o hayatımı karanlığa boyayan kızıla.

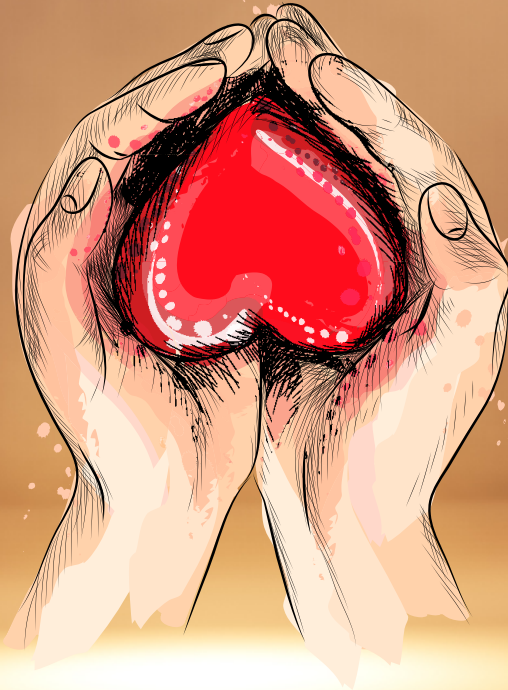
"Alo! Evde yıllar önce içimde öldürdüğüm bir ceset var. Yatağımda yatıyor."

 @esra_algan

İKİ MAVİ PENCERE

ARIF BİLGİLİ

İKİ MAVİ PENCERE

İyilik için kullanıldığında dilden ve yürekten daha tatlısı yokmuş madem; kötülük için kullanılan dilden ve yürekten de daha acısı yoktur. Düne; dengemi kaybedip, ayağımı kırdığım yaş gününe kadar da ne dilimin ne de yüreğimin tadını bilen olmadı. Benim, hiçbir şeyin siyah beyaz olmadığı, Babil'in Asma Bahçeleri'nin bile yanında sönük kaldığı; efsanevi bir ülkem var; yolu dolambaçlı, girişi tılsımlı, bulunmayı bekleyen.

Elmas saflığındaki "ben" yalnızlık kaplı kocaman ülkemde tek başıma hiç büyümedim, hiç kırılmadım, hiç çizilmedim, hiç incinmedim. Belki o yüzden hep gülümsüyorum; beni görmeyi vicdanı elveren az sayıda insana. Babam durup durup "Temmuz kızım, bir kere de ağladığını görelim." Der. Der de; neden görmek istediğini bir türlü söylemez. Müneccim değilim. O söylemeyince de ben anlamam; yıllar yıllar önce, babamın işyeri batmaya başladığında, dedemlere taşınmak zorunda kaldığımızın daha haftasında, babaannemin gözlerine neden batmaya başladığımı anlamadığım gibi.

Yine düne, ablamın oyuncaklarını kırdığımda; kulak zarımı delip, camları titreten çığığından, bu defa telefonun diğer ucundaki nasibini almıştı. Çok geçmeden ambulansın siren sesi kedim Prens's'i bile korkutmuştu. Adı neydi onun; hani sakatlanan futbolcuların bacaklarına sıktıkları şu soğuk fısıfıs var ya, işte onu babam bitirene kadar sıktı. Ayağım buz kesti, acım diniverdi.

Çok yağmur yağar Lefke'ye. Acım dinince dalları balkonuma mesken edinmiş portakal ağacının yapraklarını sakince döven yağmurun, tıptırtısını bile duyabiliyordum; beni kimse duyamasa da. Ben, herkesin her şeyin sesini duyan, sözlerin yükünü taşıyan hamalım; hiç kimse bunu bilmese de. Bak ambulansın kapıları açıldı. İki kişi indi. Biri sakın, diğeri güm güm atan iki kalbin sesini duyuyorum. Ayakkabılarının, yaklaştıkça yükselen, henüz çamura dönmeyen toprağa batışındaki çığıklarını duyuyorum.

Ortaman havası, takım elbise giymiş gibi ciddi. Ta ki rüzgârı önüne katmış, o güm güm atan kalbin sahibi içeriye adımını atana kadar. Atlas'ım mı o? Evet, o, Girne'den taşındığımızdan bu yana görmediğim sevgilim. Şimdi babamın asla oturmamıza izin vermediği ama kırık ayakla bir anda kendimi üzerinde uzanırken bulduğum koltuğa doğru geliyordu. Nefesimi, attığı on iki adımda da almadım, alamadım. Atlas'ım, hiç acımayan kaval kemiğime dokunduğunda heyecanımın içime hapsedtiği soluğum, çıkiverdi tek nefeste. O tanımadı beni. Hey, Atlas'ım! Benim işte! Senin en kıymetlin, diye bağırarak istedim ama ciğerlerimdeki bütün havayı o tek nefeste kullanmıştım.

"Yardım edin. Sedyeye alalım Temmuz'u!"

Temmuz mu dedi, o? Yanlış duymuş olamam. Hem benim kulaklarım iyi duyar ki. Evet, Temmuz, dedi. Tanıdı beni. Günümün ay, ayımın yıl olduğu; söylemesi en kolay olan on insan yaşı sonra, yüzüme bile bakmadan Temmuz, dedi. Temmuz diyen sihirli ses sanki 'açıl susam açıl' diye, fısıldadı. Tılsımlı kapılarım sonuna kadar açıldı, dolambaçlı yollar; iki yanında bulutlara değen ağaçların sıralandığı, cennetin yolu oluverdi.

"Düşmeye bağlı, sağ bacak topuğun az üstünden kırık. Lefkoşa'ya mı yoksa Girne'ye mi yönlendireceksin? Evet, bilinç açık ve kan kaybı yok. Hastanın adı, Temmuz Kaya. Yirmi yedi yaşında. Akçiçek Hastanesi. Merkez, doğru anladım değil mi? Girne Akçiçek Hastanesi. Yola çıkıyoruz."

Hadi adımı hatırladı, onu anladık da yaşımı nasıl biliyor. Zaten beni görünce dumur olmadı. Ve sanki Atlas'ımın, benim burada yaşadığımdan haberi vardı. Daha neler biliyordur kim bilir diyeceğim, ama bu sefer de neden ziyaretime gelmedi diye ona kızacağım. Ben Atlas'ıma kızamam ki.

“Kemal amca, duydunuz. Temmuz’u Girne’ye götürüyoruz. Telaş edilecek bir durum yok. Siz arkadan bizi takip edersiniz.”

“Doktor Bey, beni ve kızımı nereden tanıyorsunuz?”

“Doktor değil parametiğim ve bunları sonra konuşsak olur mu?”

Atlas’ım, çocukken de güçlüydü; beni kucaklar denize sokardı. Şimdi daha bir güçlenmiş kollarıyla, çamura dönmüş toprağa kafa tutarak sedyeyi çekiyordu. Portakalları sakince döven yağmur damlaları, artık yanaklarımı okşuyor, bir saniye bile olsa fazla görmek için hiç kırmadığım kirpiklerimi yıkıyordu.

Şimdi yanıma binse, bizden de kimse gelmeseydi... Yağmuru yağdırana dua etmeye başlamıştım ki; o yüreğimdeki çılgılığı çoktan duymuş. Hem neden şaşırıyorum ki; karıncanın ayak sesini bile duyduğunu bile bile.

“Çok kaçtım gözlerimden. Gerçekten kaçsam kurtulurdum, kaçamadım. Galiba kurtulmak da istemedim Temmuz. Şimdi her şeyi boş ver... Sen iyi misin?” der gibi bana bakıyordu.

İyiyim iyi olmasına ama sanki kaktüsün meyvesini soymadan yutmuşum da binlerce diken içimde uçuşan kelebeklere batıyor. Bir anda yanağımdan süzülen o damlacıkları kıskanmaya başladım. Nasıl kıskanmam ki. Silmek için uzun, güçlü parmaklarını yüzüme yaklaştırdığında tenimden önce onlar dokundu Atlas’ıma. Vücudum titriyor; evimizin çatısına sıkışan güvercin gibi, hele kalbim; avcının iskaladığı tavşan olmuş sevinçten bir sağa bir sola zıplıyor.

Yetişkin hayatımın kalanını, burada, ambulansın içinde, üstelik ayağı kırık vaziyette; bu beynimi tırmalayan siren sesine rağmen geçirebilirim. Vallahi hiç de şikâyetçi olmam. Olmam olmasını da sanki vücudumda bir gariplik var. Yıllar önce elimi tuttuğunda bile hissetmediğim şeyler oluyor. Şimdi sadece gözlerime bakarken bile bahçelerimde güneşler doğdu, güller başını dikti. Bahçemi sulayan dereler genişledi; nehir oldu besliyor yüreğimi.

Atlas’ımın gözleri yol oldu. Artık içindeki konuşmaları duyabiliyorum. Düşünceleriyle bağ kuruyorum ve sessizce onu dinliyorum...

“Temmuz’um, sevgilim, kızgın olur ve tanımazlıktan gelirsin sanıyordum.”

Bir elimi yanağına koydum. Parmak uçlarım gözlerini severken; beni duymak ister gibi mavi pencerelerime baktı. Diğer elim avuçlarının arasında ıslak serçe gibi titriyordu.

Sana kızabilir miyim, sana küsebilir miyim diye bağırırsam; sesimi duyar mı acaba? Ya da acı çektiğim doğru, hatta yüreğimden verdiğim de doğru, diye haykırırsam... Duymaz ki. Ya duyarsa? İşte böyle diye diye iç savaşı başlattım içimde.

“Temmuz, hastaneye yaklaştık. Şimdi seni doktorlara teslim edeceğim. Benim merkeze dönmem gerekiyor. Lütfen öyle bakma... Takipte kalacağım ve söz eve çıkınca ziyaretine geleceğim. Eskisi gibi sana kitaplar okuyacağım. Sen de iki mavi pencereden beni izleyeceksin. Senden Sonra Ben... Hatırladın mı? Biliyor musun ayrıracı bile yerinde duruyor.”

Size göre, güneşle ayın doğmasından olan gün, bu defa aylar gibi gelmişti. Söylemedim değil mi? Benim ülkemde her şeyin farklı olduğu gibi zaman da farklı akıyor. Vefakâr ablam, az önce giden komşumuza “Daha dört gün oldu alçıya gireli.” demeseydi nereden bilecektim; mor kapının önüne parkeden arabanın içinden çıkanı, o kadar gündür beklediğimi. Viyk viyk diye bir ses; gittiğimiz parktaki ördekler gibi ses çıktı kapılar kilitlenirken. Yaklaşan ayak sesinin melodisi... Atlas’ım geliyor. Hissetmiştim; pencereden başımı kaldırıp bakamasam da. Açın kapıyı Atlas’ım geldi! Yüreğim ablamdan önce kapıya vardı.

“Kaynanan sevecek. Temmuz’un çok sevdiği molehiyadan yapmış bizim hanım.”

Atlas’ım, o gün hatırlayamadığı için üzgün olduğunu söyleyen babamın gösterdiği sandalyeye geçti. Sanki her zaman gelirmiş, hiç gitmemiş gibi kuruluverdi sofraya. Kaşığı en sevdiğim yemeğe tam daldırdığı anda durdu. Kaldı öylece.

“Kemal amca, izin verirsen tabağımı alıp Temmuz’un yanına geçeyim. O şimdi uzaktan böyle bakarken yiyemem.”

Hayatımın en güzel molehiyasını, onun ellerinden kalbimin fısıltılarını dinleyerek yedim. Mavi pencereden çıkıp, ela gözlerine yerleşen bakışlarım hiç susmuyordu. Acı sandığım yoksunluğun aslında mutluluğun hazırlık aşaması olduğunu; “Pazar günü yine geleceğim.” derken; hiç kimsenin dokunmasına dayanamadığım ellerimi gizli gizli okşadığımda anladım. O giderken, ciğerlerim göğsümü parçalarcasına inip çıkıyor, demirci körüğü gibi nefes alıyordum.

Hayatımın en güzel molehiyasını, onun ellerinden kalbimin fısıltılarını dinleyerek yedim. Mavi pencereden çıkıp, ela gözlerine yerleşen bakışlarım hiç susmuyordu. Acı sandığım yoksunluğun aslında mutluluğun hazırlık aşaması olduğunu; “Pazar günü yine geleceğim.” derken; hiç kimsenin dokunmasına dayanamadığım ellerimi gizli gizli okşadığımda anladım. O giderken, ciğerlerim göğsümü parçalarcasına inip çıkıyor, demirci körüğü gibi nefes alıyordum.

Atlas’ım kibar adam. Önce büyüklerin ellerinden öptü. Birazcık da sohbet etti. Sonra usulca bana yaklaştı. Parmaklarının ucuyla tuttuğu, yarım bıraktığımız romanımızla başucuma oturdu.

“Sizinkiler, gözleriyle yiyecek bizi. İstersen kısık sesle başlayayım ama okurken gözlerinin mavisini kaçıрма benden... Olur mu?”

En heyecanlı yerinde kalmıştık. Hatırlıyor musun? Tam Louisa Clark ve Will Traynor birbirine hislerini açıklıyorlardı:

‘Haydi artık, aç kendini biraz.’

‘Olmaz.’

‘Neden?’

‘Çünkü rahatsız olurum. Şey gibi hissedirim... Sanki anlayacaklarmış gibime gelir.’

‘Kim? Neyi anlayacak?’

‘Diğer herkes oraya ait olmadığımı anlayacak.’“

O okurken, ben de Atlas’ımın dediğini yapmış, titreyen dudaklarını hiç yalnız bırakmamıştım. Birbirinden habersiz düşen iki gözyaşı kuruyan dudaklarını ıslattığında, romandan “Mucizelere inanmıyorsanız durup bir kez daha düşünün...” cümlesini okumaya çalışıyordu. Atlas’ım, bu cümleden sonra başını kaldırdı ve kitabı nazikçe kapadı. Onu bu kadar etkileyen neydi hissedemedim? Gözlerimi kısarak baktım.

“Neden öyle bakıyorsun? Ben demiyorum, Joje Moyes diyor. Bugünlük bu kadar yeter diyelim mi? Başka bir gün kaldığımız yerden devam ederiz. “

Atlas’ımın romanı bitirme bahanesi dördüncü gelişinde son bulmuştu. Geleceğim diye giderken yüzüm yine gülüyordu ama ülkemde çoktan yas ilan edilmiş, saçlarımın sarısı gözlerimin mavisinden olan bayrak yarıya indirilmişti. Kibar bir beyefendi gibi tüm güzellikleri okşayan güneş, bir anda sertleşmiş; kasıp kavurmaya başlamıştı. Hemen de nehirler kurumaya, çiçekler korkudan boyun büküp titremeye

başlamıştı. Gelmeyeceğim, dememişti ki. Zaten gizli ülkemın tek yurttaşı o değil mi? Atlas'ım her yerde ve her şey onun, o hiç bilmese de.

Bugün, güzel bir gün ve ben sebebini babamın annemle konuşmasına kulak misafiri olunca anladım. Deliye malum olur derler ya... Demek ki bana da malum olmuş.

"Atlas aradı. Kızın alçısı alınacaktı. İzin istedi götürüp getirmek için."

"Ne cevap verdin?"

"Benim bir dünya işim var zaten."

Hayda! Hoppa! Duyduk duymadık demeyin. Ülkemde yas bitmiş kırk güneş kırk ay vakti şenlik vardır. Ben şimdi gidiyorum. Olmadığım gibi davranarak özgürlüğümü hapsettiğim yerden olduğum gibi davranarak af veriyorum.

Atlas'ım, beni almaya sanki uçarak geldi. Neşesi yerindeydi... Korna bile çaldı, ben geldim diye.

"Kemal amca, Lefkoşa Nalbantoğlu Hastanesi'ne götürüyorum. Gitmişken kan değerlerine baktıracağım."

Atlas'ımı getiren arabaya sonunda ben de binmiştim. Lefke arkamızda kalmıştı. Art arda iki sigarayı birbirine ulamış ama o güzel dudaklarının arasından bir kelime bile düşmemişti. Görüyordum... Tertemiz yüzünde kalbiyle aklı arasında sıkışıp kalmasının acısı vardı. Hiç bilmediğim hislerimi yüreğine fısıldadığım adam. Yapma böyle. Susma. Bu yükün altından tek başına kalkamazsın. Bir şey yapmam lazım. Ama ben ne yapabilirim ki elini tutmaktan başka. Elini tutmak mı? Neden tutmuyorum ki.

Elim, yavru kedi gibi sokuldu. Serçe parmağımla iki kere dokundum, kapı tıklatır gibi. Sanki o da bekliyormuş. Gel, dedi terlemiş avuçları parmaklarımı sararken. Alçının kalınlaştırdığı fil bacağımdan pantolon geçemeyince, ablamın dolabından çıkarılan eteğim zil takıp oynuyor, camdan gelen rüzgârla uçuşuyordu.

Güzelyurt'ta takıldığımız kırmızı ışık ne kadar çabuk yeşile döndü öyle. Atlas'ım tam da omuzlarımızın arasındaki mesafeyi sifıra indirip, dudaklarını kızarmış yanaklarıma bırakacakken, ikimizi de sıçratan korna sesiyle kendimize geldik.

Mecbur kalınmış yalnızlığımın sonuna gelmiştik. Atlas'ım ne yolda ne de hastanede ellerimizi hiç ayırmadı. Ha tabii, hastane tuvaletinde geçirdiğim bir kaç dakika sayılmazsa.

İyi kötü her şeyin sonu geldiği gibi bu anlarında sonuna geliyorduk. Bu rampadan sonra Lefke görünecekti. Her zaman ısıtmasa da her gün doğan güneş yavaş yavaş bize veda ediyordu. Ben yine de gülüyordum... Zaten hiç ağlamaz hep gülmez miyim?

"Mavi gözlüm, stadın üstündeki gölete gidelim mi? Fazla kalmayız. Hem akşam vakti kimseler yoktur."

Mor bahçe kapımızın önünden hızlıca geçtik. Hava ha karardı ha karacak. Gölü on dakika kadar görebildim. Gece, yorganını gölün üstüne serdiğinde içim aydınlanmış, ülkemde bayram coşkusu tavan yapmıştı. Koşuyordum. En gizli en örtülü yerimi açıkta bırakarak. Ülkemin var olduğunu dahi bilmediğim diyarlarında, kanat takmış ilk defa uçuyordum. Hemen üstümde heybetli kanatlarını açmış, düşersen tutmaya hazır Atlas'la birlikte. Çılgınlık attım ama korktuğumdan değil. Atlas'ım da bağırdı ama kızgın olduğundan değil.

Hiç görmediğim renkler, hiç duymadığım kokular ve hiç olmadığım kadar hafiflik hissi. Ne zaman yere indik, ne zaman kanatlarımızı söktük ve eve geldik hiç bilmiyorum. Babam mor kapımızın önünde bekliyordu.

“Atlas, oğlum, nerdeyse yatsı namazından çıkılacak. Telefonun da kapalı. Çok merak ettik.”

Geç kaldık diye kızan olmadı. Babaannemi hesaba katmazsak tabii. Atlas’ım, hep geldi evimize, bazen de gizli pırl pırl bahçeme. Birlikte en yükseklere en ücra yerlere melekler gibi uçtuk, bulutları yorgan yapıp üstümüzü örttük... Can koyduk içime; minicik hızlı atan kalbiyle.

Ama...

Fırtınaya yakalanıp, kanatlarımızın kırıldığı, üç yüreğin acımazca yerinden söküldüğü o karanlık gün... Annemin, banyodan attığı çığlıkla başladı her şey. Ya da bitti. Elinde tuttuğu parmağım kadar beyaz çubuğu ablama gösteriyordu. Sadece göstermiyor, salonun dört bir yanını turluyordu.

“Haydi, karakola gidiyoruz. Babaannene belli etmeyelim. ‘Koca kızı, elin oğluyla yalnız bırakmayın demedim miydi?’ deyip kapının önüne koyar bizi. Sessizce hazırla kardeşini!”

“Anne, Temmuz kalsın.”

“Hayır, yüküyle birlikte o da gelecek.”

Babamı beklemedik. Yürüdük. Zaten yakınmış, hemen geldik nereye geleceksak. Daha önce burayı hiç görmemiştim. Küçük bir odada bekliyorduk. Ablam, elimi sıkıca tutmuştu. Canım acıyor, diye çekmeye çalışsam da nafile. Annem yoktu, sonra yanında yabancılarla odaya girdi. Çok korktum.

“Polisler sizi hastaneye götürecek. Temmuz kan verecek.”

“Peki ya kanda çıkarsa?”

“Düşecek kızım o düşecek. Orada kalamaz!”

Atlas, kan değerlerin çok güzel demişti. Ne oldu da biranda çirkinleşti. Hem o candan ne istiyorlar; neden düşürecekler? Neredesin Atlas’ım? Gel al beni düştüğümüz görülmeden. Gel al beni ülkemize gidelim. Bak kanımı da aldılar. Hissetmedin mi? Haydi, merhametli yumuşacık ellerinle saçlarımı tara...

Annemsiz eve geldik. Ablam sürekli ağlıyor ama ben ağlamıyordum. Hem neden ağlayacağım ki. Atlas’ım gelmedi diye ağlasam; gelir mi? Aylar gibi kaç gün geçti... Atlas’ım gelmedi. Annem, güneş varken de ağladı, ay varken de. Ablam da ağladı. Babaanneme yine batıyordum; her gördüğünde saçımı çekip, ‘tüüü sana’ diyordu. Babam hep bağırdı, koltuğuna bir daha oturmadı, bana kitap okumadı, portakal ağacımı kesti ama ağlamadı. Babam, bir gün çamurlu ayakkabıları ile eve girdi. Hiç yapmazdı.

“Hatun, adli makamlarca yükünü acilen hafifletme kararı çıkmış. Al şu evrakı ve doğru hastaneye gidin.”

“Kemal, mahkeme tarihi belli oldu mu? Temmuz’da girecek mi salona?”

“DNA testinin sonuçları çıkmış. On gün sonra Atlas mahkemenin huzuruna çıkıyor. Savcıyla konuştum, yargıç duruşmada Temmuz’u da görmek istiyormuş.”

Ne zaman süt içmeye kalksam üstüme dökerim. Bugün içtiğim sütler burnumdan gelirse diye beyazlar giydim Atlas’ım için. Bir elim annemde, diğer elim ablamdaydı; arabadan inip taş binanın merdivenlerini çıkarken. Flaşlar patlıyor, bize uzatılan mikrofonlardan ilerleyemiyorduk. Kalabalık korkunçtu. Her ağızdan başka ses çıkıyordu. Hiç birini anlamıyordum. Ta ki babamı beyninden vuran; karanlık, çakal gözlü adamın, sinmiş sesi fırlayana kadar.

Kızınızın tecavüzcüsü cezaevinde intihar girişimde bulunmuş. Ölsün ister miydiniz?”

“O sapık için kurtuluş olurdu. Asılmalı her sabah ezanında. Ama Azrail gelmeyi unutmali!”

Baba, kim asılmalı? Gözlerimi gözlerine, sözlerini yüreğime astığım adamdan mı bahsediyorsun? Kim kime tecavüz etmiş? Yok yok Atlas'ımdan bahsetmiyorlar. O benim ülkemdeki morgları boşaltan, dualarımın rengini değiştiren meleğim ki.

Kalabalıkları yardık geçtik, daha kalabalık hem de havasız bir salona geçmek için.

“Getirin tutukluyu. Daha ne bekliyorsunuz?”

“Sayın yargıç, güvenliği ancak sağladık.”

Duyuyordum; salondakiler, kırmızı görmüş boğa gibi soluyordu. Niyetlerini okuyordum; hepsi de boynuzlarını Atlas'ıma geçirip arenada gezdirmek istiyordu. Kan isteyen nefreti görüyordum. Beni, ellerimi tutanlar bile korkutuyordu. Çektim kurtardım ikisini de. Atlas'ımın morlar içinde yüzünü gördüğümde; günlerdir içimden geçip giden adakların hepsini yakaladım; kesmeye, kanlarını akıtmaya başladım. Fırladım yerimden, alınına kan çalmak için.

“Atlas Kökçü! Bırak onu!”

“Sayın yargıç, görmüyor musunuz korkuyor. Bağırmanın lütfen. Temmuz, korkma ben yanıdayım.”

Atlas'ım ayakta durmakta zorlanıyordu. Kapkara ceset torbasına dönmüş göz torbaları kan doluydu. Ellerimi sürdüm, çektim fermuarını görmesinler diye. Kollarımdan tutup sevdiğimden kopardılar. Bu defa ellerimi değil kollarımı sardılar. Kötü kötü adamlar, konuşmuyor; sanki öfkelerini kusuyordu. Mahkeme devam ediyor; herkes gelip bir şeyler anlatıyordu. Yargıç, sonlara doğru solandaki asık suratlı insanlara dönerek, konuşmaya başladı.

“Sağığın talebi üzerine Sağlık Bakanlığı'ndan uzman görüşü istendi. Lakin Kıbrıs ve Türkiye'de Biyolojik Psikiyatri alanında uzman birine ulaşamadı. Bu sebeple Michigan Eyalet Üniversitesi Psikiyatri Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Derviş Üstündağ'ın görüşlerini almak için Amerika'ya görüntülü bağlanıyoruz.”

“... On dakikadır konuşuyorum. Biliyorum ki; ne söylersem söyleyeyim kanunları ve mahkemenin kararlarını değiştiremeyeceğim. Türk mahkemelerinde Amerika'da olduğu gibi uzman görüşleri dikkate alınarak kararlar verilmiyor. Yaşadığım eyalette her yıl onlarca karmaşık davaya bilirkişilik yapıyorum. Sayın yargıç, sonuç olarak; beyni etkileyen, zekâ geriliğine sebep olan birçok hastalıkta, ailelerin yanıldığı ya da göz ardı ettiği çok önemli bir husus var. Annelere sorulduğunda 'Benim çocuğum yirmi yaşında ama beyni üç yaşında.' der. Bilir misiniz? En büyük cinsel organımız beynimizdir ve bir buçuk kilogram ağırlığındadır. Hepimiz, beynimizin bölümlerinden olan vücudun gizli patronu limbik sistemini unuturuz. Bu sistem, cinsel istek, korku, açlık, susuzluk, uyku düzeni, stres, kalp atış hızı ve biyolojik saatimizi kontrol eder. Angelman ve down sendromlu ya da otizmlili bireyler kendileri planlamadan homoseksüel veya heteroseksüel ilişkiler içine girebilirler. Beyin kendini dışarıya kapatmış ve mantıklı kararlar alamayacak durumda olsa bile limbik sistem yani ilkel beyin çalışmaya, görevlerini yerine getirmeye, hormonları salgılamaya devam eder.

Kısacası; evet, beyin gelişmez ama biyolojik yaşı ile uyumlu olarak ilkel beyin yaş alır. Sağlıklı bir gençle aynı düzeyde cinsellik ve doğurganlık dürtüleri olabilir. En büyük engel ise bu dürtüleri baskılayacak mantık, yani korteks görevini yapamamaktadır.

Bu özel çocuklarımız durup dururken yırtıcı davranmaya başlamıyorlar. Soyunu devam ettirme güdüsü ve cinsel hazdan mahrum kalan ilkel beyin, zihinsel engelli gençleri aşırı saldırgan yapıyor, huysuz ve bizce edepsiz tutumlar sergiledikleri için doktorlara götürülüyor. Onlar da beyni baskılamak için gençleri sakinleştiricilere boğuluyorlar. Bana öfkeyle bakanları görebiliyorum. Çünkü hiç kimse meleğ

yüzlü gerçek şeytanı göremiyor. En büyük düşmanımız her yıl milyarlarca dolarlık sakinleştirici ilacı, buluş çağına girmiş bu gençlerimize satarak servetlerine servet katan ilaç firmalarıdır.

Sayın Yargıç, mağdur Temmuz Kaya'nın ilkel beyni çalışmaktadır. Sendromu sebebiyle arzularını bastırma ihtimali yoktur. Sanık kürsüsündeki delikanlı da suçsuz demiyorum. Ortada izinsiz ve kontrolsüz bir cinsel ilişki vardır. Amerika, Almanya gibi gelişmiş ülkeler bu konuda çözümler üretmişler ve uyguluyorlar."

Duruşma salonunda konuşma boyunca devam eden uğultu giderek arttı. Profesör Derviş Üstündağ, konuşmasını "Tabii ki bizde bırakın uygulamayı, konuşmak bile linç sebebidir." diyerek, bitirdi.

"Solanda gürültü istemiyorum. Hocamız, sadece görüşlerini bilimsel olarak aktardı. Dinlenecek tanık kalmadığını göre..."

Var. Ben varım. En önemli tanık benim. Gözlerime bakarsanız; o zaman iç sesimi duyabilirsiniz.

Ey insanlık! Bu da benim son sözlerimdir. Ben farklıyım, özelim. Doğrusuyla yanlışıyla insan olan insanlardan değilim. Ben yanlış yapmam. Bilmem öyle kötülük nedir. Susarım; belki bir gün beni anlarlar diye. İşte o gün bugün. Anlayın beni. Dilsiz kedinin Mart ayını bilenler, sessiz Temmuz'un yalvarışlarını duymazdan gelirler. Benim de arzularım var, benim de kanat takıp uçmaya hakkım var. Bu gerçeği neden görmüyorsunuz? Atlas'ım, ben susuyorum diye mi suçlu ilan edildi? Temmuz aslında hiç susmadı ki. Gözlerimdeki bilgi hep konuşuyor ama siz duymuyorsunuz...

Şimdi, hemen serbest bırakın kanatlarımı! Atlas'ımla el ele bahçelerimize geri dönelim. Ya da sonsuza kadar içinizdeki karanlıklara gömün beni.

Yargıç duymadı; insanlığın duymadığı gibi ve son sözü Atlas'ıma verdi.

"Sanık Atlas Kökçü, son olarak mahkememize söyleyeceğin bir şey var mı? Poliste ve savcılıkta susma hakkını kullanmışsın. Suçlamalar hakkında ne diyeceksin?"

"Sayın Yargıç, cezamın daha buraya gelmeden kesildiğini biliyorum. Ben, şu beyazlar içindeki meleğin kanadı olabilmek için bir günahkâr oldum. İstismar etmedim. İki mavi penceresinden süzülüp, dünyasına girmeyi başardım. Mutluyum ve asla pişman değilim; onun sessiz dualarını duyan, evrenin sahibi de biliyor; af dileyecek bir şey yapmadığımı. O yüzden sizden de af dilemiyorum. Başka da söyleyecek bir şeyim yoktur."

Mahkeme heyeti Atlas'ımı dinledi ve on beş dakika ara verdi. Avuç içlerimle kulak deliklerimi kapattım. Yine de salondaki ölüm sessizliğinin çılgınlığını duyuyordum.

"Ayağa kalkın! Karar okunacak."

"Mağdur Temmuz Kaya'nın Angelman, diğer adıyla Mutlu Kukla Sendromu hastası oluşu ve buna bağlı olarak verilen yüzde doksan dokuz engelli raporu göz önüne alınarak; sanığın, beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak kişiye yönelik cinsel saldırı suçunu işlediği sabit görülerek, Kıbrıs Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince sanığa on sekiz yıl ağır hapis cezası verilmesine, suçun değişik tarihlerde tekrarlanması, sanığın sağlık çalışanı olması ve mahkememizin verdiği ek kararlar sonlandırılan gebelik nedeniyle ceza yarı oranında artırılarak yirmi yedi yıl ağır hapis ceza ile cezalandırılmasına, fiilinden pişmanlık duymaması dikkate alınarak cezadan indirim yapılmasına gerektirir halin olmadığına, oy birliğiyle karar verilmiştir."

Mahkeme salonundan taşan bir ses koridorlarda yankılandı. "Yaşasın Adalet!"

 @arifbelginbilgili

DYZR CEZAEVİ YAŞAM REHBERİ

- ARIF BİLGİLİ -

İBK

İZ BIRAKAN KALEMLER
YAYINEVİ

www.izbirakankalemler.com

CYR CEZAEVİ YAŞAM REHBERİ

ARIF BİLGİLİ

Yayın No: 48

Genel Yayın Yönetmeni	Esra ALGAN
Yayın Koordinatörü	Kerem KAŞ
Editör	Zeynep Çiğdem DEDEOĞLU Ecevit ARIKAN
Redaksiyon	Pınar EKİNCİ
Son Okuma	Mavi KARACA&Derya YEŞİL
Kapak Fotoğrafı (Kuytu)	Ressam Mustafa YÜCE
Kapak Tasarım	Emre BERBER&Beste ATMACA
Mizanpaj	İBK Tasarım
Baskı ve Cilt	Bizim Dijital Matbaacılık Matbaa Sertifika No: 41356
ISBN	978-605-72876-8-7
Yayınevi Sertifika No	52282

1.Baskı / Mart 2023

Copyright© Arif BİLGİLİ

Copyright© Esra Algan Yayıncılık & Menajerlik Tic.Ltd.Şti.

Bu kitabın her türlü yayın hakları Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince Esra Algan Yayıncılık ve Menajerlik Tic.Ltd.Şti.'ye aittir. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar haricinde yayıncının izni alınmadan hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

ESRA ALGAN YAYINCILIK ve MENAJERLİK TİC.LTD.ŞTİ.
İZ BIRAKAN KALEMLER YAYINEVİ

Osmanağa Mah. Vahapbey Sk. Sadıkoğlu İş Merkezi
No: 18/A Kadıköy / İSTANBUL

web sitesi: www.izbirakankalemler.com
mail adresi: izbirakankalemler@gmail.com

CYR
CEZAEVİ YAŞAM
REHBERİ
ARIF BİLGİLİ

İBK

İZ BIRAKAN KALEMLER
YAYINEVİ

TEŞEKKÜRLER

Başlamak ve bitirmek arasında üç yıl yaşandı. Yüzden fazla mahkûm ve cezaevi görevlisi katkı koydu; bilerek ya da bilmeden bu kitaba destekleri oldu.

İsimlerini tek tek yazmam imkânsız görünüyor.

Bu sebeple; Cezaevi Yaşam Rehberi'nin yazılmasına katkı sağlayan, bildiklerini, duyduklarını ve yaşadıklarını paylaşan, sevdiklerine kavuşacakları günün güneşinde uyanmayı bekleyen tüm mahkûmlara teşekkür ediyorum.

Sonlara yaklaştıkça kitabın bölümleri konusunda uzman beta okuyucularla paylaştım. Geri bildirim yaparak hatalarımı gösteren, eleştirilerini yapan dostlarıma teşekkür ederim.

Sevgili editörüm Zeynep Çiğdem Dedeoğlu, cezaevi hakkında araştırma yaparken konuya öyle güzel hâkim oldu ki cezaevlerini en iyi bilenlerden oldu. Sadece editörlük yapmadı; yüreğini koydu, iki yılını hediye etti bu projeye. Sevgili editörüm, sana minnettarım.

ÖZEL TEŞEKKÜR

O olmasa olmazdı. İnandı, moral verdi.

Vazgeçtiğim anlarda beni topladı.

Her fırsatta, “Biliyorum bitireceksin ve ben de basıldığı günü göreceğim,” diyerek motive etti. Bazen de tanıdığım en nahif en güzel yürekli insan olduğu hâlde; “Yarım bırakırsan topuklarına sıkırım,” diye tehditler savuracak kadar kendini bu projeye adadı.

Cezaevi Yaşam Rehberi'nin her satırını gözünün nuruyla aydınlatan; can yoldaşım Belgin Bilgili.

Sadece benim değil, bu kitaptan faydalanan tüm okuyucularımın sana teşekkür borcu var.

Hepimiz adına çok ama çok teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

<i>Bölüm 1 Giriş Genel Bilgiler</i>	9
<i>Bölüm 2 Sübyan Koğuşu</i>	26
<i>Bölüm 3 Cezaevi Tipleri ve Özellikleri</i>	36
<i>Bölüm 4 Suç Türlerine Göre Koğuş Ayrımları</i>	42
<i>Bölüm 5 Koğuş ve Oda Kuralları</i>	47
<i>Bölüm 6 Koğuş ve Oda Temizliği</i>	62
<i>Bölüm 7 Oda ve Dolaplarda Bulundurulabilecek Eşyalar</i>	66
<i>Bölüm 8 Mümessil-Oda Sorumlusu-Meydancı</i>	74
<i>Bölüm 9 Para</i>	84
<i>Bölüm 10 Yemek-Çay-Kahve-Sigara-Kantin</i>	97
<i>Bölüm 11 Avlu ve Avlu Kuralları</i>	107
<i>Bölüm 12 Dilekçe</i>	111
<i>Bölüm 13 Eğitim</i>	114
<i>Bölüm 14 Ödül ve Ceza</i>	124
<i>Bölüm 15 Psiko-Sosyal Servisi</i>	136
<i>Bölüm 16 Hastane-Revir-İlaç</i>	144
<i>Bölüm 17 Spor ve İbadet</i>	148
<i>Bölüm 18 Telefon- Mektup- Kargo- Kütüphane</i>	150
<i>Bölüm 19 Ziyaret</i>	157
<i>Bölüm 20 Açık Cezaevi</i>	160
<i>Bölüm 21 Denetimli Serbestlik</i>	173
<i>Özel Bölüm: Mahkûm Mutlu Olabilir mi?</i>	181
<i>Mahkûm Yakınlarının Cevapları</i>	186

ÖN SÖZ

Okumayı söktüğümde, ilkokul öğretmenim Sevgili Gülten Atmaca, yakama kırmızı kurdele takarken bir kitap hediye etmişti. Yeşil kapağın üzerinde demir parmaklıklar vardı, büyük harflerle “ANAMAS” yazıyordu.

Anamas dağlarında yaşayan dul bir kadın, oğluna çocuk yaşta hırsızlığı, dolandırıcılığı öğretmiş; çocuk büyüdüğünde azılı bir eşkiyaya dönüşmüş. Yakalanıp, idama mahkûm edildiğinde son isteği sorulan eşkiya, “İşlediğim suçların sorumlusu anamdır. Her çaldığımda bana ‘Aferin’ dedi, kötü bir şey olduğunu söylemedi. Beni değil anamı asın,” demiş. Rivayete göre o dağlara Anamas ismini, eşkiyanın son sözleri vermiş.

Kırk küsur sene önce okumayı söktüğümde, bana bu kitabın hediye edilmesi tesadüf değildir elbette.

O zaman bilinçaltıma işleyen o sözler, bu kitabı yazmama sebeptir.

En zor zamanlarınıza umut koymak için yazmaya başladım. Cezaevinin, değişim, kabuklarını kırma ve yeniden doğuşun yeri olabileceğini ben gördüm. Cezaevi Yaşam Rehberi’ni; cezaevi duvarları arasına giren bir insanın ilk andan itibaren yaşayacaklarını, korkularını, kafa karışıklıklarını ve bunlarla nasıl başa çıkması gerektiğini, süreci en faydalı ve olumlu nasıl yöneteceğini anlatmak ve yaşamadan tecrübe edilmesi için kaleme aldım.

Her durumda olumlu bakabilmeyi ve bunun kazanımlarını, zorlukların üstesinden gelebilmeyi, sorunlara çözüm odaklı yaklaşmanın ve bulunduğu ortama uyum sağlamanın önemini, suç döngüsünden çıkmanın yollarını, zamanı doğru ve yararlı kullanma taktiklerini göstererek, cezaevine giren kişiye yardımcı olabilmesi için yaşanmış çarpıcı örnekler verdim.

Doğru bilinen yanlışları, bilinmeyenleri, gerçekleri kamuoyuna aktarmak; düzeltilmesi için bir adım atılmasına zemin hazırlamak da başka bir amacım oldu.

Cezaevi işleyişi, yazılı olan ve olmayan kuralları, karşılaşılabilecek olası durumları hem cezaevindeki mahkûmun hem de dışarıda kalan yakınlarının bilmesi gerekenleri sade bir dille anlattım. Anlatırken sanki başlarına bir şey gelmiş de cezaevine girecek kızımı ya da oğlumu karşıma almış, onlara nasihat veriyormuşum gibi içten duygularla aktardım tüm yazılması gerekenleri.

Bu bir erkek kitabı değildir. Cezaevlerinde kadın erkek ayrımı yoktur. Yazılı olan olmayan tüm kurallar kadın erkek ayrımı yapmaz.

Arif BİLGİLİ

Cezaevi Yaşam Rehberini Neden Okumalı?

Cezaevi Yaşam Rehberi (CYR); aklınıza gelebilecek, hatta gelemeyecek hemen her konuyu; ayrıntılı, sade, anlaşılır, insani bir dille ve sohbet tadında anlatan harika bir kitap.

Avukat meslektaşlarımla halen cezaevinde olan ya da cezaevine girmek üzere olan müvekkillerine hediye edeceği/önerebileceği kadar işlevsel, ayrıca mesleki anlamda cezaevinde normal hayatın nasıl sürdüğü ile ilgili müvekkillerini yönlendirebilecekleri derli toplu bir kaynak kitap niteliğinde ve ilk kez öğrenecekleri ilginç bilgilerle de dolu.

Halen cezaevinde olanlar ya da yakınları cezaevinde bulunanlar için paha biçilmez bir yol gösterici, rehber, moral kaynağı ve dert ortağı.

Bahsettiğim konularla ilgili hiçbir bağı olmayanlar içinse ilgi çekici ve ibretlik hikâyelerle dolu.

Pişman olmayacaksınız..

Av.Semra AKSOY

BÖLÜM 2

SÜBYAN KOĞUŞU

CEZA EHLİYETİ YAŞI ON İKİ

Cezaevinde yolları kesişen pek çok mahkûmun ortak geçmişinde; anne-baba sevgisi görmemek, aileden yoksun büyümek var. Birçoğunun cezaevine ilk adım attıkları yer ‘Sübyan Koğuşu’. Eğitimini yarım bırakan ve artık iflah olmayan, düştüğü çukurdan, suç girdabından çıkamayanların dönüp dolaşıp geldiği yer yine burası. Özellikle çocuk ve genç mahkûmlarda, suçu sadece onların omuzlarına yüklemek doğru değil. Her ne kadar on iki yaşına geldiğinde ergen, on sekiz yaşında reşit sayılsalar da henüz doğruyu, yanlışını ayırt edecek bilinci oturmamış, hayat tecrübesi kazanmamış çocuklarımızın ve gençlerimizin, dört duvar arasında solan yaşamlarından önce aile, sonra toplum olarak bizler sorumluyuz.

ON İKİNCİ DOĞUM GÜNÜ

İnsanlar özgür dünyada doğar ve ilk andan itibaren içine doğduğu toplumda yaşama hazırlanmaya başlar. Yıllar geçtik-

çe, ebeveynlerin ya da seni hayata hazırlayanların öğrettikleriyle, birey olma yolunda ilerlersin.

On ikinci doğum gününü hatırlıyor musun? Pek çoğumuz, o günü hafızasına kaydetmez çünkü sıradan bir yaş günüdür. Aslında o gün çok önemlidir. Çünkü içine doğduğun dünyanın güvenli ve özgür ortamında hataların affediliyorken, artık yaptığın hatalardan sorumlu sayılacak ve affı olmayan cezaevinin karanlık kapıları sana ardına kadar açılacaktır. Özgür dünyada tatlı dille verilen eğitim, kapalı kapılar ve yüksek duvarlar ardında dayak, disiplin veya hücre cezası ile verilir.

Cezaevinde karşılaştığım, hikâyesini duyunca büyük bir merakla kendisinden de dinlediğim Okan adında bir genç vardı. “On iki yaşında cezaevine girdim ve on yedi yıldır hiç çıkmadım,” diye söze başladı.

O yıllarda on bir yaş olan, sonradan on iki yaşa çıkarılan ceza ehliyet yaşı nedeniyle on bir yaşında suça sürüklenen çocuk olarak yargılanmış. Okan on iki yaşını bitirip on üç yaşına bastığı gün tutuklanmış.

“Doğum günümde aldılar beni. Altı yıl sübyan koğuşlarında yattım ve on bir yıldır da yetişkin koğuşlarında yatıyorum. Şehir şehir geziyorum.”

“Ceza aldığın suçları hatırlıyor musun?”

“Hayal meyal hatırlıyorum. Mahkeme evraklarını saklıyorum. Arada dosyalara açıp baktığımda, ‘Bunu ben mi yapmışım?’ diyorum. Cezaevinden önceki yaşamımı nerdeyse hiç hatırlamıyorum. Neden yattığımı bile bilmeden burada çocuk oldum, genç oldum, adam oldum. Bütün dünyam bu koğuşlar. Dışarısı hakkında bir fikrim yok ve çıktığımda ne yapacağımı bilmiyorum. Çünkü o dünyada büyümedim...”

“Kaç yıl ceza aldın?”

“Suça sürüklenen çocuk olarak yargılanmışım. Çocuk

indirimleri uygulandığı hâlde on üç dosyadan yüz yetmiş yıl ceza kesilmiş.”

Okan suça sürüklenen binlerce çocuktan sadece biri. “Topla eşyanı, eve gidiyorsun,” denilse, “Biraz daha kalsam olmaz mı?” diyecek. Çünkü özgürlüğün ne olduğunu bilmiyor ve en önemlisi korkuyor.

Hepimizin yanlış bildiği, çocuk olursa az ceza alır, yatmaz bile, algısını yok etmemiz lazım çünkü gerçek öyle değil. Cinayet ya da hırsızlık suçundan yakalanan bir çocuk büyükler gibi yargılanır. Yargılama sonunda otuz yıl ceza alan on yedi yaşındaki bir çocuğa on yıl indirim uygulanır ve yirmi yıl hapis cezası alır. Cinayet işleyip, birkaç yıl yatıp çıkmıyor. Gasp, hırsızlık yapan çocuk olduğu için kurtulmuyor, yaş grubuna göre çocuk indirimi alıyor. ‘Ben daha on yedi yaşındayım ceza almam ya da çok az alırım,’ düşüncesinin yanlışlığını çocuklara ve büyüklere anlatmamız gerekiyor.

TÖRENİN ASIL KURBANI ÇOCUKLAR

Töre cinayetlerinde silah genellikle çocuğun eline verilir, “Git öldür, kahraman ol...Çocuksun, ceza almazsın,” denir. Yanlış bilgi ve telkinler yüzünden binlerce çocuğumuz sübyan koğuşlarını dolduruyor. Bir çocuk, bırakın birkaç yıl yatmasını, bir gününü bile cezaevinin soğuk duvarları arasında geçirmemeli. Cinayet, hırsızlık gibi travması çok ağır suçları çocuk yaşında öğrenmemeli. Hafızasına kızgın demirle kazınacak acıları yaşamamalı.

On iki yaşında ergen diye tabir edilen çocuğun; sokaklarda oynaması, okula gitmesi, hayatı acısıyla tatlısıyla öğrenmesi gerekiyor. Cezaevinde öğrenebileceği tek şey hayatta kalmak.